

Sociaal doe je niet alleen...

provincie Drenthe

Sociale agenda

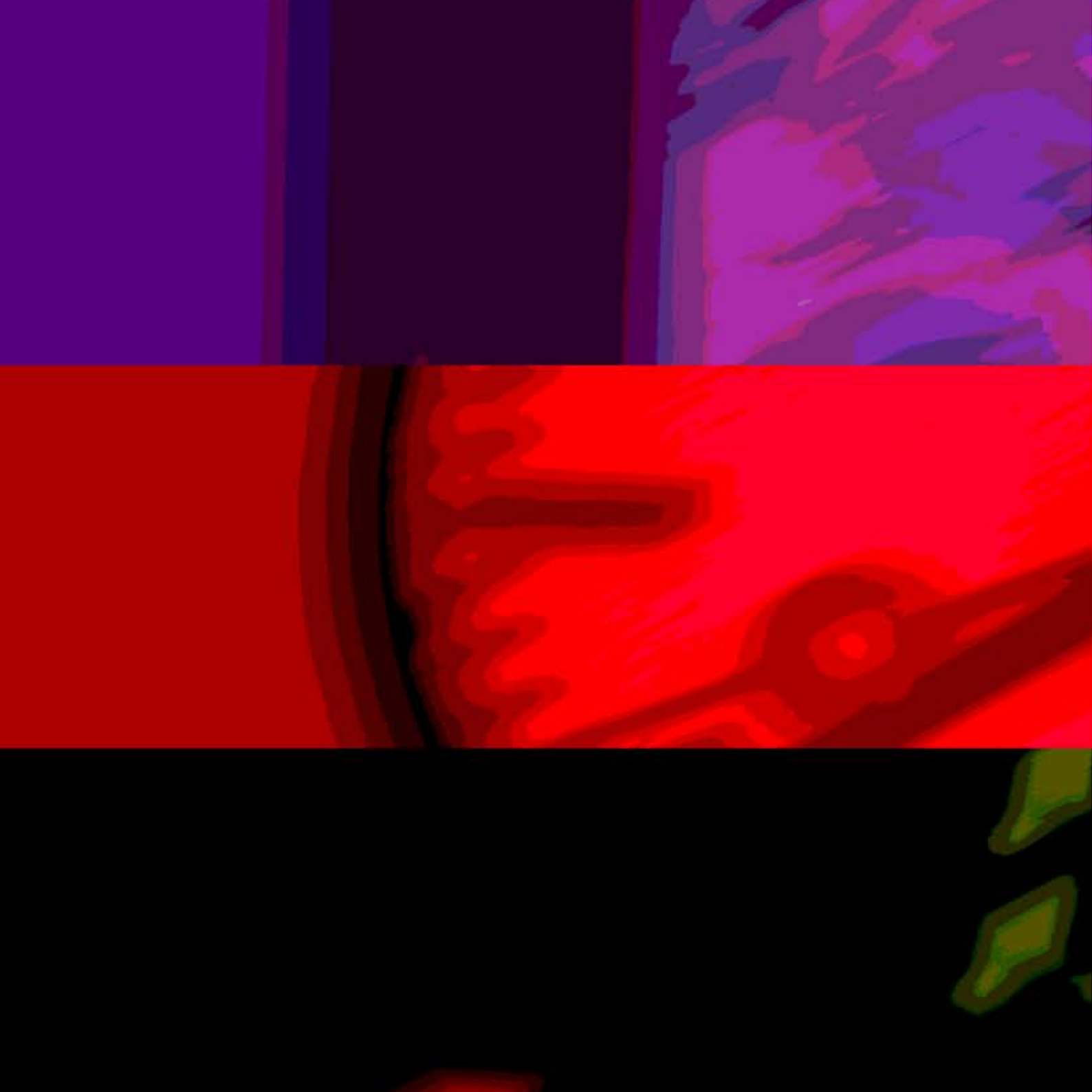
2009 - 2012

The background is an abstract composition of bold, expressive brushstrokes. The top section features shades of purple and magenta. A wide, vibrant red band runs horizontally across the middle. The bottom section is dominated by dark blue and black tones, punctuated by bright green and yellow-green brushstrokes that resemble a textured surface or a pattern of irregular shapes.

Sociale agenda

Sociaal doe je niet alleen...

Sociaal doe je niet alleen; sociaal doe je met mensen. De provincie heeft sociale ambities. We kiezen daarom bewust een aantal thema's waarop wij het verschil kunnen maken. Vier speerpunten, daar draait het om in de sociale agenda van de provincie Drenthe. Vier speerpunten met één rode draad, onze inwoner. De speerpunten zijn: mijn jeugd, mijn ontwikkeling, mijn dag en mijn beweging. Dit zijn onze ambities voor de komende jaren. De vier speerpunten passen in de brede sociale context; mijn omgeving.

Met deze thema's op zak praten we met gemeenten. Dit leidt tot sociale allianties, geen holle kreet zoals u in deze nota zult lezen. Sociale allianties zijn jaarlijkse, niet vrijblijvende samenwerkingsafspraken met afzonderlijke gemeenten, maatwerk dus.

Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de totstandkoming van deze nota. We hebben samen gekeken hoe onze rol en die van de gemeente het best ingevuld kan worden, waar we accenten kunnen leggen en wat onze gezamenlijke ambities zijn.

Als provincie willen we onze rol scherper omschrijven. Niet voor niets geven wij in ons collegeprogramma aan dat wij niet op de stoel van de gemeente willen gaan zitten. We kiezen ervoor om samen met anderen aan oplossingen te werken, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Dit geldt zeker voor het sociale terrein waarop gemeenten vaak als eerste aan zet zijn, of het nu gaat om sport, goed onderwijs, voldoende voorzieningen of mogelijkheden voor eigen tijdsindeling. Jeugdzorg neemt hierbij een aparte positie in. Wij zijn verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg en willen dat blijven. Onze meerwaarde op dit beleidsterrein hebben we nadrukkelijk bewezen. De Drentse gemeenten erkennen onze rol en willen graag met ons samenwerken, bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de Centra voor Jeugd en Gezin. Behalve gemeenten zijn de instellingen belangrijk waarmee we de afgelopen jaren hebben samengewerkt. Zij hebben bijgedragen aan het niveau waarop we na vier jaar Mensen in het Middelpunt staan; vaak vanuit een zakelijke verhouding, maar altijd met grote betrokkenheid. Ook met hen willen we anders gaan samenwerken, minder regels, minder bureaucratie, maar wel met dezelfde gedrevenheid. We gaan veel doen. Ik noem de uitvoering van het onderwijskansenplan in drie regio's, het aanstellen van 100 combifunctionarissen in Brede Scholen en het versterken van de Zorg Advies Teams in het onderwijs.

Genoeg ambities dus die we de komende vier jaar gaan uitwerken, waarbij vooropstaat dat de Drentse inwoner volop kan meedoen in onze provincie!

Anneke Haarsma,
gedeputeerde provincie Drenthe

Samenvatting

Onze inwoners bepalen het beeld in de Sociale Agenda 2009 – 2012. Iedereen kan meedoen in onze provincie. Gemeenten en instellingen hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van deze Sociale Agenda. Samen met hen willen we onze ambities realiseren. Sociaal doe je niet alleen. Daarvoor sluiten we met iedere gemeente afzonderlijk sociale allianties. Deze bestaan uit jaarlijkse, niet vrijblijvende afspraken. Onze ambities vindt u terug in de vier thema's die het hart van de Sociale Agenda vormen.

Rollen en keuzes

Wij vinden dat sociaal beleid gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Maar wij kiezen op vier thema's ervoor initiatieven te nemen, omdat we denken dat we op die thema's het verschil kunnen maken. Altijd in overleg met gemeenten en zo mogelijk, met andere partners. In het hoofdstuk Rollen en keuzes staan onderwerpen beschreven waarin we geen initiatief nemen en de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk bij de uitvoering willen hebben.

Mijn jeugd

In Mijn jeugd willen we vooral de Wet op de Jeugdzorg zo goed mogelijk uitvoeren. Naast deze hoofdambitie staan twee ambities centraal, namelijk de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en versterking van Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs. In 2012 heeft elke gemeente een CJG, waar jeugdigen en ouders terecht kunnen voor informatie en hulp. Iedere leerling kan in 2012 gebruikmaken van een zorgaanbod in het onderwijs.

Mijn ontwikkeling

Mijn ontwikkeling kent ambities. In 2012 komen de taal- en rekenprestaties en de deelname aan het voortgezet onderwijs overeen met landelijke cijfers. Elke jongere verlaat het onderwijs met een voldoende kwalificatie voor een goede start op de arbeidsmarkt. De achterliggende gedachte bij deze ambities is dat elke jeugdige in Drenthe de kans krijgt op een optimale schoolloopbaan.

Mijn dag

Iedereen in Drenthe kan, in 2012, arbeid en zorg combineren. ‘Mijn dag’ werkt aan oplossingen voor Drentse taakcombineerders (mensen die arbeid en zorg combineren) en optimaliseert Drents Tijdenbeleid. Bij deze ambities is het belangrijk om zowel mantelzorg als zorg voor kinderen en betaalde arbeid beter te kunnen combineren. Met de andere ambitie willen we werk- en openingstijden van dienstverlenende instellingen op elkaar afstemmen.

Mijn beweging

Iedereen in Drenthe kan op passende wijze bewegen. Drenthe profileert zich als sportprovincie. Olympisch plan 2028 staat centraal met jaarlijkse toevenementen. Daarnaast ondersteunen we breedtesport, met name door verenigingsondersteuning. De projecten, die de actieve leefstijl bevorderen bundelen we tot één programma.

Mijn omgeving

De brede sociale context staat centraal in Mijn omgeving. De provincie neemt geen initiatief binnen dit hoofdstuk, maar reageert op vragen vanuit de gemeenten.

Rollen en keuzes

De provincie doet ertoe, dat is de kern van het collegeprogramma. We willen dat onze inzet daadwerkelijk het verschil gaat maken, afhankelijk van de rol die we kunnen spelen. In dit hoofdstuk onderbouwen we onze keuzes op het sociale terrein. Dit doen we in het licht van een aantal landelijke en Drentse trends.

Drenthe

Het verschil maak je alleen wanneer je het lef hebt om te kiezen. Wij doen dat. Sociaal beleid is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Dat onderschrijven we als provincie en dat is leidend voor onze manier van werken. Maar wij kiezen, door ook een deel verantwoordelijkheid nemen, omdat de schaal van Drenthe, het aantal en de verdeling van gemeenten zich daartoe leent. Wij denken dat er in Drenthe een aantal sociale vraagstukken zijn, waaraan we als provincie een effectieve bijdrage zouden kunnen leveren. Onze bijdrage dient duidelijke meerwaarde te hebben, volledig geaccepteerd te zijn en alleen daar ingezet te worden, waar wij het verschil kunnen maken.

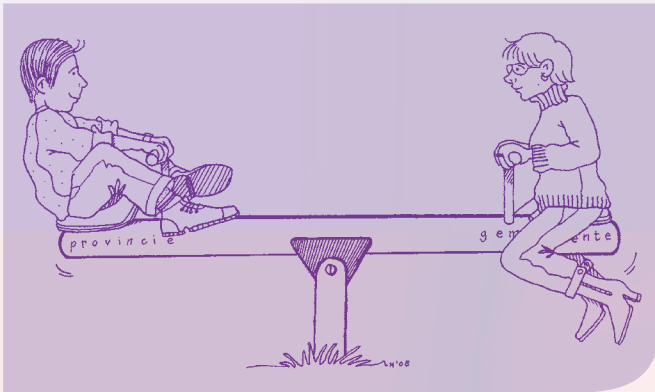
Collegeprogramma

Het collegeprogramma zegt veel over onze rol. Vooropstaat de rolverdeling tussen gemeente en provincie. Het collegeprogramma beschrijft dat wij niet op de stoel van gemeenten moeten gaan zitten. Samen met andere overheden bedenken wij oplossingen. De provincie doet ertoe én is meer dan een pinautomaat. In gezamenlijkheid en op basis van gelijkwaardigheid gaan wij met onze partners knelpunten oplossen en kansen uitbouwen. Ontwikkelings- en resultaatgerichte allianties staan voorop.

Deze Sociale Agenda geeft invulling aan de ambities uit het hoofdstuk Samenleving met Samenhang van het collegeprogramma. Drenthe is een provincie waarin plaats is voor iedereen, van jong tot oud. Een samenleving met voorzieningen en mogelijkheden om te kunnen leren, (verzorgd) oud te worden en voor de nodige beweging, waarin oog is voor elkaar, waar welzijn hoog in het vaandel staat. En waarbij niemand aan de kant staat.

Commissie Lodders, commissie van der Tuuk en In Communi

Bovenstaande rolopvatting sluit aan bij de uitkomsten van drie recente rapporten.

In maart 2008 presenteerde de commissie Lodders haar rapport over decentralisatievoorstellen voor provincies (“Regie, Ruimte en Rekenschap”). Uitgangspunt hierbij is dat de rol van de provincies in de regio wordt versterkt, er minder bestuurlijke drukte is en de provincies zich meer focussen op hun kerntaken: ‘Decentraal wat kan, centraal wat moet’. De commissie adviseert provincies zich te concentreren op het ruimtelijk-economisch terrein en cultuur. Zorg en welzijn moeten primair aan de gemeenten overgelaten worden.

De commissie van der Tuuk heeft onderzoek gedaan naar de positie, rol en taken op verschillende beleidsterreinen van de provincie Drenthe (“Amen is geen Amsterdam”, mei 2008). De conclusie luidt: ‘De provincie Drenthe heeft een duidelijke positie en een eigen rol te vervullen, de provincie moet meer focussen op minder taken en moet pal staan voor een gedeelde en gedragen visie’. De commissie pleit er onder meer voor dat de provincie zich moet concentreren op de taken waarvoor ze aan de lat staat en waarin ze goed is. In taken als breedtesport, maatschappelijke ondersteuning en onderwijs - die primair bij de gemeente horen - heeft de provincie alleen een rol als er vraag is vanuit de gemeente naar expertise of coördinatie.

In het onderzoeksrapport ‘In Communi’ (januari 2008) staat wat gemeenten vinden van de samenwerking met de provincie in de afgelopen vier jaar.

De resultaten zijn samengevat:

- contact en communicatie tussen provincie en gemeente verbetert
- provincie bepaalt te veel het beleid
- weinig afstemming provinciale nota's en gemeentelijk beleid
- gemeenten streven naar meerjarige afspraken en continuïteit
- meer maatwerk in samenwerking in plaats van consensuscultuur
- de wens van samenwerking zit in het begrip: gezamenlijkheid
- er is een aantal goede voorbeelden te benoemen (dit zijn juist de voorbeelden waarbij er tijdig overleg is geweest en er veel tijd aan rolverdeling is besteed)

Nieuwe aanpak

Onze ambities en de hiervoor beschreven uitgangspunten leiden tot een nieuwe aanpak van sociaal beleid met als centraal uitgangspunt: alle inzet komt terecht waar het ertoe doet.

Daarvoor is het belangrijk dat gemeenten en provincie als gelijkwaardige partners samenwerken. Voorwaarde is dat gemeenten en provincie weten wat ze willen. In de Sociale Agenda hebben we daarom veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van een duidelijke visie. We hebben diverse bijeenkomsten georganiseerd met betrokkenen. Deze leverden bouwstenen op voor de inhoudelijke thema's. Verder hebben we het mogelijk gemaakt dat alle gemeenten bestaand en nieuw te ontwikkelen beleid in kaart brengen. Dit leidt tot twaalf gemeentelijke sociale agenda's en één provinciale agenda die goed op elkaar zijn afgestemd.

Hieruit zijn direct de gemeenschappelijke ambities en doelstellingen af te leiden. Deze vormen voor gemeenten en provincie de basis om, met inzet van de eigen instrumenten, een uitvoeringsprogramma op te stellen. Onze instrumenten vindt u beschreven in het hoofdstuk Beleidsinstrumenten. Hierin maken we ook een verbinding met andere beleidsvelden en daaraan gekoppelde ambities.

Keuzes

We kiezen in deze agenda voor vier speerpunten waar onze inzet meerwaarde heeft: Mijn jeugd, Mijn ontwikkeling, Mijn dag en Mijn beweging

Onze rol verschilt per thema en overall willen we in de vorm van allianties samenwerkingsafspraken maken met gemeenten. Hierna lichten we dit kort toe, waarbij we per thema in vogelvlucht een indruk geven van een aantal relevante trends. Deze laatste zijn gebaseerd op het Sociaal Rapport Drenthe 2008.

Mijn jeugd

Bij Mijn jeugd gaat het om uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg. Dit doen we zo goed mogelijk, maar het verschil maken we door de gemeenten te ondersteunen met het preventieve jeugdbeleid.

Trends

Op 1 januari 2007 woonden er bijna 140.000 jongeren tot 25 jaar in Drenthe. Dat is ruim 28% van de totale Drentse bevolking. Het idee dat het aandeel jeugdigen in Drenthe steeds kleiner wordt, is niet helemaal juist. In 2003 was 29% van de Drentse bevolking jonger dan 25 jaar en de prognose is dat het in 2030 daalt tot 27%, kleine verschillen dus. Ook zijn de verschillen met Nederland klein (in 2007 en 2030 respectievelijk 30% en 28%).

Als het om risicogroepen gaat zijn de percentages in Drenthe gunstiger dan in de rest van Nederland. Zo leeft 15% van de Drentse jeugd in een eenoudergezin (Nederland 18,5%) en 5% van de Drentse jeugd groeit op in een uitkeringsgezin (Nederland 7%).

Landelijk en provinciaal beleid richten zich niet alleen op jeugd in risicogroepen, maar op alle jeugdigen, zoals ook verwoord in “*Alle kansen voor alle kinderen. Programma Jeugd en Gezin 2007-2011*” van het programmaministerie Jeugd en Gezin. Centraal daarin staat de ontwikkeling van Centra voor jeugd en gezin die aansluiten bij de behoeften van ouders aan opvoedingsondersteuning. Ouders geven aan dat ze gebaat zijn bij laagdrempelige informatiepunten en uitwisselen van ervaringen met andere ouders. Vaak gaat het om alledaagse vragen en tijdelijke problemen waarin een Centrum voor Jeugd en Gezin uitstekend kan voorzien.

De jeugdzorg, die door Bureau Jeugdzorg Drenthe wordt geïndiceerd, is de afgelopen jaren toegenomen. Vooral het aantal meldingen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Bureau Jeugdzorg is vanaf 2006 enorm toegenomen. Bureau Jeugdzorg slaagt erin de wachtlijsten binnen de perken te houden. Dertien kinderen in Drenthe wachtten per 1 oktober 2007 langer dan negen weken op provinciale jeugdzorg. Het AMK had helemaal geen wachtlijsten op 1 oktober 2007. Het valt op dat de ambulante zorg in de afgelopen jaren is toegenomen ten opzichte van verblijf bij een zorgaanbieder of pleegouder. Op deze manier is jeugdzorg praktisch en tastbaar aanwezig in het leven van jeugdigen en opvoeders.

Mijn ontwikkeling

Bij Mijn ontwikkeling gaat het vooral om een regionale aanpak. De provincie maakt het verschil door de partijen bij elkaar te brengen en voorwaarden zo in te vullen dat betrokkenen de kans krijgen te excelleren.

Trends

Uit de Drentse Onderwijsmonitor – onderwijsachterstandenbeleid - blijkt dat het percentage autochtone leerlingen met laag opgeleide ouders in Drenthe hoger ligt dan landelijk.

Het percentage allochtone leerlingen ligt in Drenthe lager. De percentages verschillen sterk per gemeente. Het percentage autochtone leerlingen met laagopgeleide ouders is bijvoorbeeld het hoogst in de gemeenten Emmen en Hoogeveen. Er is ook onderzoek gedaan naar de leerprestaties van deze categorie leerlingen. De prestaties op de vakgebieden taal, rekenen en begrijpend lezen liggen lager dan de landelijke gemiddelden van deze groep leerlingen.

De doorstroom vanuit het primair onderwijs naar havo en vwo blijft achter in vergelijking met landelijke cijfers, terwijl de doorstroom naar het vmbo hoger is (62% tegenover 56% landelijk). Het terugbrengen van het aantal voortijdig schoolverlaters krijgt in Drenthe aandacht. Of de preventieve aanpak (preventief zorgspoor, verbetering aansluiting onderwijs / arbeidsmarkt) vruchten zal afwerpen moet uit onderzoek blijken. Landelijk onderzoek laat zien dat er een daling is van het aantal voortijdig schoolverlaters. De jeugdwerkloosheid is zowel in Drenthe als in Nederland sinds 2004 sterk afgenomen. De werkgelegenheid blijft de komende jaren groeien. Dat biedt kansen voor de Drentse jeugd.

Mijn dag

Het tijdenbeleid dat centraal staat in Mijn dag vraagt om samenhang. Het is een nieuw thema, waarvan de noodzaak via het rijk uitgedragen wordt. De provincie maakt het verschil door het onderwerp op de agenda te zetten.

Trends

Arbeidsparticipatie groeit het sterkst in Drenthe. Aanvankelijk was er met name een sterke groei van het aantal vrouwen in Drenthe dat werk vond, maar de laatste jaren vlakt deze groei wat af. Meer werkende mensen kan gevolgen hebben voor kinderopvang en de beschikbaarheid voor vrijwilligerswerk en mantelzorg.

De combinatie van arbeid van zorg krijgt veel aandacht. De laatste jaren is het aantal kinderopvangplaatsen in Drenthe sterk gestegen. De meeste Drenten denken ook positief over de combinatie van arbeid en zorg. Een spanningsveld bestaat mogelijk tussen mantelzorg en het toenemende aantal werkenden (vooral vrouwen). Tevens leidt deze ontwikkeling ertoe dat de beschikbaarheid of het kunnen organiseren van bepaalde voorzieningen of diensten steeds belangrijker wordt. Denk hierbij aan multifunctionele dienstencentra, dagarrangementen en brede scholen die het mede mogelijk maken om arbeid en zorg zo goed mogelijk te combineren

Mijn beweging

Mijn beweging staat hoog op de agenda van provinciale en gedeputeerde staten. Sport als middel voor sociale cohesie. De provincie kan het verschil maken door evenementen mogelijk te maken en een koppeling te maken tussen ruimtelijke en sociale programma's.

Trends

Drentse volwassenen sporten meer dan andere volwassenen in Nederland. In het afgelopen jaar heeft ruim 70% van de mensen minimaal 1x per maand gesport. Bij jeugd is dit zelfs ruim 80%. We zien ook een duidelijke trend dat steeds meer mensen ongeorganiseerd sporten en bewegen, maar wel vaak samen met anderen. De top 6 van meest beoefende sporten, zijn individuele sporten, die vaak ongeorganiseerd beoefend worden. In de top 5 staan 4 'buiten'sporten. Dat overgewicht een ingewikkeld probleem is waarop vele factoren invloed hebben, blijkt uit het feit dat, ondanks de hoge sportparticipatie, bijna de helft van de volwassen Drenten overgewicht heeft (BMI > 25), een kwart heeft ernstig overgewicht. Deze cijfers liggen hoger dan de landelijke cijfers

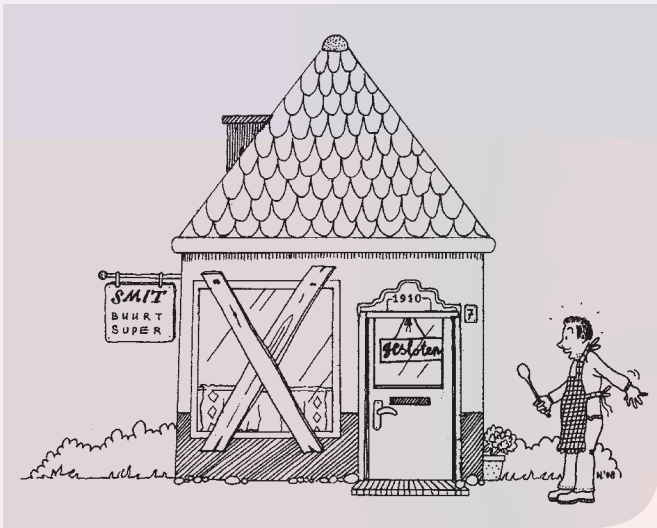

Mijn Omgeving

Het omvat vele andere thema's. Met de nieuwe rolopvatting vinden wij dat de eerste verantwoordelijkheid op dit terrein bij de gemeenten ligt.

Trends

Drenthe is een echte plattelandsprovincie. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) schetst een positief beeld van Drenthe: waardering van de woonomgeving, een groot gevoel van veiligheid, goede sociale contacten en veel participatie en betrokkenheid.

Het aantal inwoners van Drenthe is de afgelopen vijf jaar licht gestegen, van 481.000 naar 486.000. Deze groei heeft twee oorzaken: er zijn meer geboorten dan sterfgevallen en er zijn meer inwoners in Drenthe komen wonen dan vertrokken. Tot 2030 verwachten we in Drenthe een bevolkingsgroei, maar deze neemt wel af. De bevolkingsgroei is vanaf 2012 enkel het gevolg van het positieve migratiesaldo. Het aantal sterfgevallen is dan groter dan het aantal geboorten. Opvallend voor Drenthe is de relatief grote groep 45-64-jarigen en 65-plussers. Onze provincie vergrijst net wat sneller dan de rest van Nederland. Op het gebied van huishoudens volgen we de landelijke trend: het aandeel eenpersoonshuishoudens neemt toe en het gemiddelde aantal personen per huishouden neemt af.

Drenthe heeft een aantrekkelijk woonklimaat. Woonomgeving en wonen vinden Drenten het belangrijkste voor de leefbaarheid, gevolgd door sociale contacten en voorzieningen. Ze waarderen hun woonomgeving hoog en hun woning nog hoger. Op het platteland is deze waardering wat hoger dan in de Drentse steden. Drenten zijn positief over het sociale klimaat in Drenthe zoals blijkt uit de behulpzaamheid, de sociale contacten en de meningen over de sociale samenhang. Zij zijn actief betrokken bij hun leefomgeving en bij het realiseren en behouden van voorzieningen in hun directe omgeving.

Uit recente informatie blijkt dat het voorzieningenniveau in de Drentse dorpen de laatste jaren op onderdelen is veranderd. Het aantal scholen en dorpshuizen in de dorpen is gelijk gebleven. Het aantal supermarkten en huisartsen in de dorpen is gedaald. Het aantal dorpen met kinderopvang is sterk gestegen. Er zijn weinig voorzieningen die echt worden gemist. De supermarkt en het openbaar vervoer worden het meest genoemd.

Het percentage Drenten dat vrijwilligerswerk doet is vergelijkbaar met de rest van Nederland en stabiel. In Drenthe wordt op het platteland meer vrijwilligerswerk gedaan dan in de steden. De aard en het type vrijwilligerswerk verandert. Mensen willen korte, afgeronde klussen doen. Dat heeft negatieve gevolgen voor (sport)verenigingen.

Het percentage mantelzorgers in Drenthe komt overeen met dat in Nederland. De grootste groep mantelzorgers bestaat uit vrouwen tussen de 55 en 64 jaar. Een flink deel geeft aan dat hun taak (te) zwaar is. De behoefte aan mantelzorg neemt toe. Naast demografische ontwikkelingen spelen daarin nog twee andere ontwikkelingen een rol. In de eerste plaats de extramuralisering van de zorg. Daarnaast stimuleert de Wet maatschappelijke ondersteuning het eigen initiatief en de eigen verantwoordelijkheid. Deze wet biedt mogelijkheden voor ondersteuning aan mantelzorgers.

Mijn jeugd

Uitgangspunt

In Drenthe willen we de toestroom naar jeugdzorg zoveel mogelijk verminderen.

Ambities

- Uitvoering Wet op de Jeugdzorg, die aansluit bij de Drentse aanpak.
- Ondersteuning bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de versterking van de Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs.

Doelstellingen

- Een doelmatig en doeltreffend werkende jeugdzorgketen.
- Ieder kind in Drenthe voelt zich beschermd en veilig.
- Jeugdigen en opvoeders zijn in twee stappen bij de juiste zorg.
- Het zorgaanbod is toereikend en intersectoraal sluitend.
- Elke Drentse gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin.
- Iedere leerling kan gebruikmaken van een zorgaanbod in het onderwijs.

Wat zijn onze ambities?

Uitgangspunt in Mijn jeugd

In Drenthe willen we de toestroom naar jeugdzorg zoveel mogelijk verminderen.

De ambities in Mijn jeugd

Uitvoering Wet op de Jeugdzorg, die aansluit bij de Drentse aanpak

De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wet en wil dit op een efficiënte en effectieve manier doen.

Ondersteuning bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de versterking van de Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs

Iedereen die zich beroepsmatig voor kinderen en jongeren inzet moet zich verantwoordelijk voelen als er signalen zijn dat er iets mis is.

In een CJG kunnen ouders en jeugdigen terecht met vragen over opvoeden en opgroeien. Deelnemende voorzieningen zijn deskundig op het gebied van signalering, inschatten van risico's en jeugdzorgaanbod.

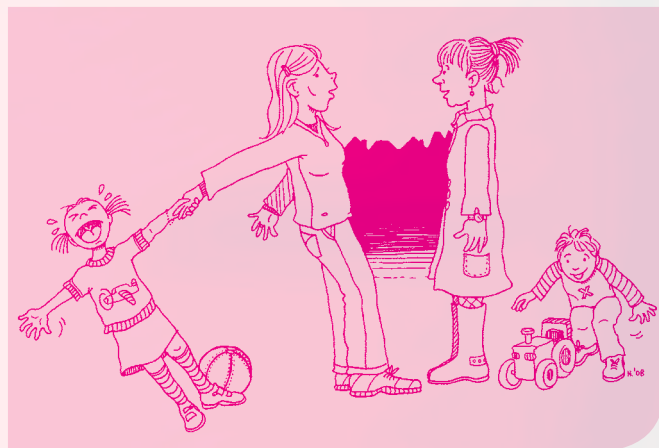
Waarom kiezen we voor deze ambities?

De regietaak ten aanzien van de zorg voor jeugdigen met opvoed- en opgroei-problemen is een kerntaak van de provincie. De Jeugdzorg is een belangrijk beleids-terrein en is voortdurend in het nieuws. Vaak gaat het dan om wachtlijsten en geld. Maar aandacht voor de verbetering van de efficiency en doelmatigheid van de Jeugdzorg is minstens zo belangrijk. In Drenthe is de laatste jaren veel bereikt. We hebben dankzij onze kleinschalige plattelandsprovincie een goede samenwerkings-cultuur. Partijen weten elkaar snel te vinden

door de lijnen kort te houden. Er is vernieuwingsdrang, ambitie en inzet en we zijn in Drenthe niet bang om te pionieren. Niet de regel maar de inhoud staat voorop. Gemeenten waarderen onze regierol die door de goede wisselwerking en afstemming leidt tot concrete resultaten met lokale inkleuring

De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg. Hiervoor financieren wij met name het Bureau Jeugdzorg Drenthe (BJZ) dat zorgt voor een onafhankelijke indicatiestelling en de jeugdbescherming en Yorneo, als jeugdzorgaanbieder. Eind 2008 verschijnt het Meerjarenbeleidkader Jeugdzorg 2009-2012 waarin ons jeugdzorgbeleid voor de komende periode is beschreven. Hierin leest u ook over de taken en verantwoordelijkheden van BJZ en Yorneo.

- Bureau Jeugdzorg zorgt ervoor dat jeugdigen veilig opgroeien en dat jeugdigen met een zorgvraag snel een indicatiebesluit krijgen dat recht geeft op zorg.

- Zorgaanbieder Yorneo dient te zorgen voor een adequaat, bewezen effectief en toereikend jeugdzorgaanbod. Daarnaast willen we dat Yorneo als zorgaanbieder nauw samenwerkt met andere zorgaanbieders

Het Meerjarenbeleidkader Jeugdzorg sluit aan op de Sociale Agenda, waarin we binnen het thema jeugd vooral onze ambities beschrijven om de toestroom naar de geïndiceerde jeugdzorg te voorkomen.

Samenwerking

In de afgelopen beleidsperiode is de provincie met autonome middelen steeds meer gaan investeren in het voorkomen van problemen bij jeugdigen en in gezinnen. Dit met het besef dat een goed - en samenhangend - preventief beleid meer ernstige problemen kan voorkomen. Gebleken is dat de schaarse middelen op deze wijze veel effectiever kunnen worden ingezet. Samen met gemeenten werken we aan de totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin en aan een sterke ketensamenwerking. Daarnaast vindt ketensamenwerking plaats met het onderwijs waarbij de ambitie is dat de jeugdzorg herkenbaar aanwezig is binnen iedere onderwijsinstelling of onderwijsnetwerk .

Jeugdzorg, (lokale) voorzieningen en onderwijsinstellingen hebben elkaar nodig om jeugdigen goed te kunnen vinden en helpen. Zij kunnen niet zonder de ondersteuning van Bureau Jeugdzorg (BJZ) om hun taken uit te voeren. BJZ kan niet zonder de informatie en toeleiding van cliënten door de lokaal werkende, voorliggende voorzieningen en het onderwijs. BJZ richt zich, vanwege efficiency, op deelname aan de Centra voor Jeugd en Gezin en de aansluiting met de Zorg Advies Teams. In een CJG en een Zorg Advies team (ZAT) is Bureau Jeugdzorg de schakel tussen de voorliggende voorzieningen en het zorgaanbod. Met een indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg op zak krijgen cliënten de hulp die zij nodig hebben.

Zorgprogramma's

De zorgprogramma's sluiten naadloos aan bij zorg die eerder in het lokaal jeugd beleid is verleend. Een goed voorbeeld daarvan is het positieve opvoedingsprogramma 'Triple P'. Dit bewezen effectieve programma wordt in Drenthe als succesvolle methodiek voor opvoedingsondersteuning verder uitgewerkt en toegepast. Het programma bestaat uit 5 stappen van licht naar zwaar, die in nauwe samenhang worden uitgevoerd. Blijkt na een licht hulpaanbod meer zorg nodig, dan kunnen ouders en kinderen binnen dezelfde methodische benadering verder worden geholpen. De eerste 3 stappen van Triple P worden daarbij uitge-

voerd binnen het lokaal jeugdbeleid (CJG) of het onderwijs en de twee laatste stappen in een doorgaande lijn, op indicatie, door de zorgaanbieder.

Landelijke ontwikkelingen

De inzet van de rijksoverheid op het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin leidt tot een landelijk dekkend netwerk (eind 2011) waarin alle lokale en provinciale voorzieningen een plek en taak hebben. Vanuit dit basismodel moet de schakel met de Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs inhoud krijgen. Door een optimale afstemming en samenwerking van het CJG met de ZAT's wordt ervoor gezorgd dat de school als belangrijke vindplaats voor jeugdigen een duidelijke positie krijgt.

Drentse aanpak

In Drenthe is vanaf 2002 de aansluiting tussen lokaal jeugdbeleid en de provinciale jeugdzorg een belangrijk thema. De samenwerkingscultuur en de kleinschaligheid van onze provincie bieden volop kansen om de gezamenlijke aanpak van gemeenten, onderwijs, instellingen en provincie verder te ontwikkelen. In deze aanpak is de levensloop van de jeugdige leidend en organisatiebelangen zijn daaraan ondergeschikt: vorm volgt inhoud. Het netwerk (familie, vrienden en kennissen) rond de jeugdige is van belang om (dreigende) problemen vroegtijdig te onderkennen. Deze vroegsignalering moet waar nodig leiden tot een zorgaanbod op maat. Hierbij wordt gebruikgemaakt van verschillende methoden en instrumenten om risicogedrag tijdig te kunnen signaleren. Een goed ingericht lokaal jeugdbeleid zorgt immers voor minder instroom in de geïndiceerde jeugdzorg en biedt kansen aan jeugdigen die uitstromen na behandeling (zoals huisvesting en werk). Gemeenten en provincie zijn samen verantwoordelijk voor het bevorderen en inrichten van een sluitende jeugdzorgketen (van licht naar zwaar). Professionals moeten de ruimte krijgen om hun werk goed uit te voeren. De aanpak richt zich op netwerken rond jeugdigen, de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin en Zorg Advies Teams in het onderwijs (van basis- tot middelbaar beroepsonderwijs).

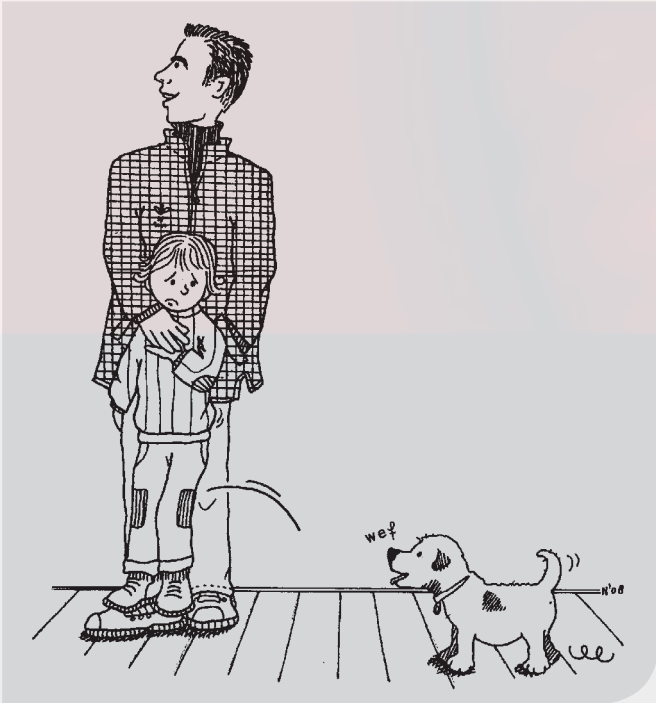

Wat is nodig om deze ambities te bereiken?

Uitvoering Wet op de Jeugdzorg, die aansluit bij de Drentse aanpak

Doelstelling 2012

- Een doelmatig en doeltreffend werkende jeugdzorgketen
De provincie stimuleert vanuit haar regierol een efficiënte en doelmatige samenwerking. Iedere instelling voert haar kerntaken uit vanuit eenzelfde visie. Iedere schakel in de keten versterkt de voorliggende schakel. Daarbij zijn alle partners er verantwoordelijk voor dat er een samenhangend aanbod ontstaat, waarbij de gebruiker, soepel en zonder schade aan het hulpverleningsproces van de ene schakel naar de andere schakel binnen de keten kan gaan.
- Ieder kind in Drenthe voelt zich beschermd en veilig

Het aantal meldingen bij het AMK stijgt jaarlijks, maar het verschil met de geschatte omvang van kindermishandeling is nog groot. Het voorkomen en de aanpak van kindermishandeling is daarom een speerpunt. Wij willen met vereende krachten de bestrijding van kindermishandeling intensiveren met als doel: het voorkomen, signaleren en beëindigen van kindermishandeling en het beperken van de schade. Wij stimuleren en ondersteunen een werkwijze die belangrijke taken op het lokale en provinciale niveau verbindt: de veiligheid van kinderen is vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid geborgd door 1 gecoördineerde werkwijze van voegsignalering tot en met curatie. Ook hier werken we nauw samen met gemeenten (regierol bij Raak-projecten en Huiselijk geweld, kindspoor), Openbaar Ministerie, Politie en Raad voor de Kinderbescherming. We willen er verder voor waken dat Bureau Jeugdzorg Drenthe, naar aanleiding van dramatische incidenten, wordt verleid om in alle opzichten risicomijdend gedrag te gaan vertonen. Het effect van dit risicomijdend

gedrag zal leiden tot te vroege en tot een groeiend aantal uithuisplaatsingen. Dit terwijl een uithuisplaatsing van kinderen het uiterste middel moet zijn om de veiligheid van kinderen te waarborgen. We zetten in op de methode Signs of Safety.

- Jeugdigen en opvoeders zijn in twee stappen bij de juiste zorg.
 - Bureau Jeugdzorg moet zijn belangrijke schakelfunctie snel en adequaat uit kunnen voeren. De eerste indicatiefase vindt plaats binnen ZAT's en CJG's.
 - Yorneo zal korte ambulante zorgprogramma's dichtbij huis moeten aanbieden zonder wachttijden. Het gaat bij deze jeugdzorgprogramma's vooral om opvoedingsondersteuning in een aantal varianten. Onze inschatting is dat gemeenten in de loop van deze beleidsperiode meer middelen vanuit de rijksoverheid krijgen om deze hulp te gaan verstrekken. Wij investeren echter proactief in het direct beschikbaar stellen van deze zorg. Deze zorg is ook geschikt voor gezinnen die niet gemotiveerd zijn voor hulpverlening (bemoeizorg).

- Het zorgaanbod is toereikend en intersectoraal sluitend
Wij stimuleren goede samenhang tussen zorgprogramma's van opvoed- en opgroei-problematiek, LVG, GGZ, JJI en zorgaanbieders voor verslavingszorg aan jeugdigen. Een intersectoraal sluitend en toereikend zorgaanbod versterkt wederzijdse competenties en helpt jeugdigen met specifieke zorgvragen en/of een combinatie van problemen effectiever. We zetten onze regierol in en versterken deze om belemmeringen op het terrein van financiering, verdeling van verantwoordelijkheden, regelgeving en dergelijke op te heffen. Wij maken optimaal gebruik van de beleidsruimte die de nieuwe financieringssemantiek in de jeugdzorg (Kaiser 2009) ons biedt. We gaan nog meer gebruikmaken van bewezen effectieve jeugdzorgprogramma's en gaan en blijven vervolgens de resultaten meten. Door deze werkwijze behoort Drenthe tot de provincies met de laagste wachttijden, en dat willen we de komende periode graag zo houden. We blijven intensief in overleg met medefinanciers en zorgaanbieders waarbij we vraagstukken en kansen uit de praktijk agenderen.

Programma: Uitvoering Meerjaren Beleidskader Jeugdzorg 2009 – 2012

Hiervoor verwijzen we naar het desbetreffende Meerjaren Beleidskader.

Ondersteuning bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de versterking van de Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs

Doelstelling 2012

- Elke Drentse gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin

Via een gezamenlijke aanpak willen wij gemeenten ondersteunen bij de totstandkoming van een Centrum voor Jeugd en Gezin en Jeugdzorg daarin een duidelijke plaats geven. Hierbij gebruiken we de door gemeente onderschreven notitie 'Kansen voor jeugd en gezin in Drenthe (april 2007). Jeugdigen en ouders kunnen bij het CJG terecht voor vragen om informatie en hulp. Vroegtijdig signaleren en snel hulp bieden voorkomt in veel gevallen een beroep op extra zorg. Kerntaken van het CJG zijn daarom: vroegsignalering, toepassen van een waterdicht registratiesysteem en gebruikmaken van samenhangende methoden en instrumenten om risicogedrag te onderkennen. Als provincie willen we hierin investeren.

Programma: Centra Jeugd en Gezin

Om deze doelstelling te realiseren bouwen we aan een programma waarin de rollen en de samenwerking met gemeenten verdeeld zijn en methodieken als Triple P, Signs of Safety, Aanpak kindermishandeling en PMTO worden uitgezet.

Versterking van Zorg Advies Teams in het onderwijs

Doelstelling 2012

- Iedere leerling kan gebruikmaken van een zorgaanbod in het onderwijs.

Alle jeugdigen volgen onderwijs. Het onderwijs is een belangrijke vindplaats en kan daarom een rol spelen als het gaat om vroegsignalering en een tijdig hulpaanbod. Op deze manier kunnen we de instroom van jeugdigen naar het geïndiceerde zorgaanbod verminderen. Om scholen daarin te ondersteunen willen we investeren in zorgstructuren van de verschillende vormen onderwijs.

Programma: Vroegsignalering

In dit programma versterken we de kwaliteit van Zorg Advies Teams met onder andere de inzet van Bureau Jeugdzorg (contactpersonen voor de indicatiestelling en servicebureau) en de deskundigheid zorgaanbieders. De samenwerking met het CJG krijgt concreet inhoud en de rollen worden verdeeld en vastgelegd.

Mijn ontwikkeling

Uitgangspunt

In Drenthe heeft elke jeugdige de kans op een optimale schoolloopbaan.

Ambities

- De taal- en rekenprestaties komen overeen met de landelijke cijfers.
- Deelname aan het voortgezet onderwijs komt overeen met landelijke cijfers.
- Elke jongere verlaat het onderwijs met een voldoende kwalificatie voor een goede start op de arbeidsmarkt.

Doelstellingen

- Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma's voor de voor- en voerschoolse educatie.
- De betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van hun kind is toegenomen.
- Een goede doorstroming van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, passend bij de talenten van het kind.
- Pedagogisch en didactisch vakbekwaam personeel in de voerschoolse voorzieningen (kinderopvang en speelzalen) en primair en voortgezet onderwijs.
- Hogere taal- en rekenopbrengsten die ook leiden tot verbetering van het totale leervermogen van jeugdigen.
- Voor elke jeugdige bestaat een passend zorg- en onderwijsaanbod.

Wat zijn onze ambities?

Uitgangspunt in Mijn ontwikkeling

In Drenthe heeft elke jeugdige de kans op een optimale schoolloopbaan.

De ambities in Mijn ontwikkeling

De taal- en rekenprestaties komen overeen met de landelijke cijfers.

Deelname aan het voortgezet onderwijs komt overeen met landelijke cijfers.

Elke jongere verlaat het onderwijs met een voldoende kwalificatie voor een goede start op de arbeidsmarkt.

In onze visie staat de jeugdige (0 tot 23 jaar) en de optimale schoolloopbaan centraal. Deze schoolloopbaan eindigt met een kwalificatie die past bij de kwaliteiten en talenten van de jeugdige en die aansluit bij de vraag van de arbeidsmarkt. Elke jeugdige in Drenthe moet de kans krijgen om zijn talenten te ontdekken en te ontwikkelen. We willen hem of haar stimuleren tot maximale prestaties binnen de eigen mogelijkheden. Het maakt niet uit waar de jeugdige woont, in welke sociaaleconomische omstandigheden hij of zij opgroeit en op welke school onderwijs wordt gevolgd. De nadruk bij talentontwikkeling ligt op het verwerven van kennis. De ontwikkeling van sportief, creatief en muzikaal talent vindt een plek in het hoofdstuk Mijn beweging en in de Culturele Agenda 2009 – 2012.

Waarom kiezen we voor deze ambities?

De provincie Drenthe kiest om stevig in te zetten op onderwijskansen omdat de prestaties van de Drentse jeugd achterlopen bij landelijke cijfers. Goede voorspellers van het schoolsucces van een jeugdige zijn het opleidingsniveau van de ouders en de verwachtingen van de leerkracht. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat leerkrachten leerlingen van laagopgeleide ouders (onbewust) onvoldoende uitdagen tot betere prestaties. Het onderzoek van het SCP bevestigt de resultaten van een Drents onderzoek naar de prestaties van leerlingen op basisscholen met veel kinderen van laagopgeleide ouders. Het aandeel vmbo-leerlingen blijkt in Drenthe procentueel hoger dan landelijk. Het aandeel Drentse vwo-leerlingen is veel lager. Dit komt vooral voor in de regio's Zuidoost en Zuidwest. De reisafstand en de reiskosten lijken vaak bepalend voor een school- en studiekeuze. Dit speelt ook een rol in de doorstroming van het voortgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs, samenhangend met het beperkte aanbod aan opleidingen.

De keuze voor 0 tot 23 jaar is bewust. Vanaf jonge leeftijd investeren in jeugdigen is belangrijk voor de verdere ontwikkeling en dus voor de schoolloopbaan. Daarnaast moet er voldoende oog zijn voor het onderkennen en erkennen van de talenten van hoogbegaafde kinderen en kinderen met een verstandelijke of fysieke beperking.

De leeftijdsgrens van 23 jaar komt overeen met de maximumleeftijd die het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (RMC) hanteert. Bij het RMC worden jongeren zonder startkwalificatie geregistreerd en via een passend traject (onderwijs, baan of combinatie) begeleid om alsnog een startkwalificatie te behalen.

Ouders spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van hun kind. Hun betrokkenheid vergroot de kans op een optimale ontwikkeling van hun kind. De betrokkenheid van ouders en de aandacht voor ouders verdient structurele aandacht in basis-, voortgezet en vervolgonderwijs. Deze aandacht levert een positieve bijdrage aan de schoolloopbaan van elke jeugdige. De betrokkenheid van de jeugdige zelf bij de eigen schoolloopbaan wordt vergroot als een school leerlingenparticipatie stimuleert.

Landelijke ontwikkelingen

De Europese Unie wil in 2010 de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie zijn. Het verwezenlijken van een kenniseconomie in Nederland vraagt om hoger opgeleid personeel. Het opleidingsniveau van de Drentse beroepsbevolking is nu lager dan het landelijke. Met het Actieprogramma 'Kennis werkt': Arbeidsmarkt, onderwijs- en kennisinfrastructuur', willen we werken aan een hoger opleidingsniveau.

Voor het verwerven van een plek op de arbeidsmarkt is door de landelijke overheid een basisniveau vastgesteld: de startkwalificatie. Mensen zonder startkwalificatie, jong en oud, hebben meer moeite een baan te vinden en te behouden. Achter het voortijdig verlaten van het onderwijs gaat vaak een verkeerde studie- en beroepskeuze of een complexe problematiek schuil. In het hoofdstuk Mijn jeugd staat het mogelijke zorgaspect centraal. Verder is er een categorie jeugdigen die het startkwalificatieniveau niet kan halen, vanwege bijvoorbeeld een verstandelijke beperking. Ook voor hen is het belangrijk voldoende bagage mee te krijgen voor een goede start op de arbeidsmarkt.

Drentse aanpak

In december 2006 is de Drentse onderwijsagenda, 'Onderwijs werkt!' vastgesteld. Hierin staan drie provinciale ambities centraal. Centraal staat het vergroten van de kansen en – vooral – het benutten van alle talenten van de inwoners van Drenthe, jong en oud. De provinciale betrokkenheid met het onderwijs en de voorschoolse periode blijft hiermee niet beperkt tot de wettelijke verantwoordelijkheden. Gemeenten en schoolbesturen ervaren dit als positief. De aanjagende en ondersteunende provinciale rol levert volgens hen een positieve bijdrage aan het onderwijs. Daarnaast heeft onze bovenlokale en onafhankelijke positie geleid tot onder andere het verbinden van regionale initiatieven, waardoor het rendement is toegenomen.

Taken provincie, gemeenten en schoolbesturen

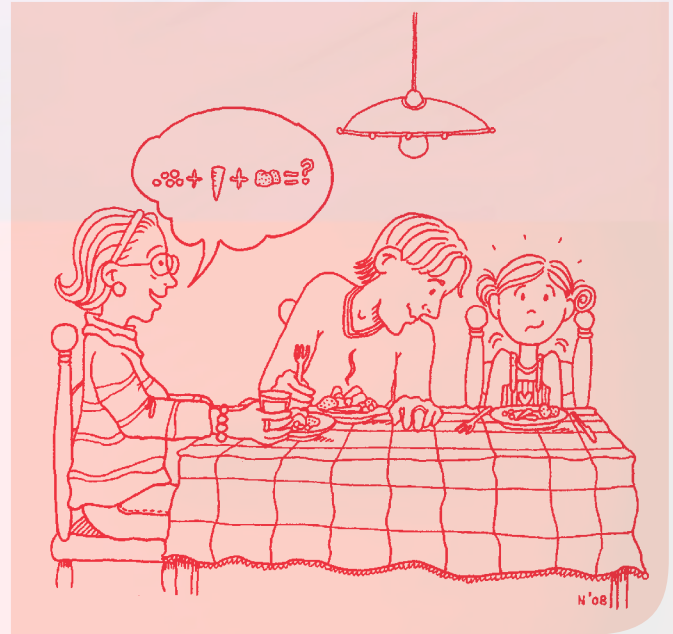
De rijksoverheid komt met beleidsvoorstellen, al dan niet gevolgd door regelgeving, die gevolgen hebben voor de positie en de rol van schoolbesturen, gemeenten en provincies. De wettelijke taak van de provincie beperkt zich tot advisering over de spreiding van voorzieningen in het voortgezet onderwijs. Door wijziging van de wet verandert deze rol van advisering in processturing. De Wet op de Jeugdzorg geeft ons een grotere verantwoordelijkheid. Hierdoor kon in de afgelopen jaren, samen met Bureau Jeugdzorg en Yorneo als jeugdzorgaanbieder, in de Zorg Advies Teams een goede samenwerking tussen provincie en onderwijsveld worden opgebouwd. Het investeren in vroegsignalering en zorg voor jeugdigen met beginnende problemen in het onderwijs heeft zowel voor het onderwijs als de jeugdzorg een positief effect.

Landelijke ontwikkelingen hebben gevolgen voor de verantwoordelijkheden van gemeenten en schoolbesturen en daarmee voor onze betrokkenheid. Zo betreft het de wettelijke veranderingen rond het onderwijsachterstandenbeleid, de invoering van de kwalificatieplicht voor 16- en 17-jarigen en passend onderwijs. Het rijk heeft de afgelopen jaren een grotere verantwoordelijkheid toegekend aan de schoolbesturen, door het budget voor lokaal onderwijsbeleid gedeeltelijk toe te voegen aan het budget van schoolbesturen. Het onderzoek van de commissie Dijsselbloem naar de onderwijsvernieuwingen geeft de scholen en de overheid een eigen verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid van de overheid richt zich op het vaststellen van kerndoelen en het scheppen van voorwaarden. De schoolbesturen staan voor uitvoering. Onze onafhankelijke en bovenregionale positie maakt het mogelijk initiatieven te verbinden. De eerste resultaten van deze samenwerking zien we in de uitvoering van de Drentse onderwijsagenda. Deze samenwerking willen we versterken.

Wat is nodig om de ambities te realiseren?

Doelstelling 2012

- Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma's voor de voor- en vroegschoolse educatie.
- De betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van hun kind is toegenomen.
- Een goede doorstroming van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, passend bij de talenten van het kind.
- Pedagogisch en didactisch vakbekwaam personeel in de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en speelzalen) en primair en voortgezet onderwijs.
- Hogere taal- en rekenopbrengsten die ook leiden tot verbetering van het totale leervermogen van jeugdigen.
- Voor elke jeugdige bestaat een passend zorg- en onderwijsaanbod.
- De ouders en de leerlingen zijn actief bij de school betrokken.
- Elke jeugdige kan een goede start op de arbeidsmarkt maken.
- Het onderwijsaanbod sluit aan bij de vraag van de markt.

Programma

Binnen Mijn ontwikkeling zetten we in op 2 programma's:

- onderwijskansenprogramma, een meerjarig plan met extra aandacht voor de regio's zuidoost, zuidwest en de veenkoloniën gebruik makend van de financieringsstroom Drentse projecten
- aansluitend onderwijsaanbod, passend bij de mogelijkheden en talenten van elke jeugdige en bij de vraag van de arbeidsmarkt in de regio

Uitvoering van beide programma's is alleen mogelijk door samenwerking met de andere betrokken en verantwoordelijke partijen. Dat zijn de eerstverantwoordelijken in het onderwijs - schoolbesturen en gemeenten - maar ook de voorschoolse voorzieningen en het bedrijfsleven. We willen samenwerken vanuit de eigen verantwoordelijkheid.

Wij ondersteunen initiatieven die onze ambities kunnen realiseren, met daarbij extra aandacht voor communicatie. Onderzoek vinden we belangrijk om successen inzichtelijk te maken en het achterwege blijven van resultaten te verklaren. Bovendien kunnen we zo specifieke Drentse onderwijsproblemen in beeld brengen en ons beleid ontwikkelen. Wij spelen actief in op ontwikkelingen die door de rijksoverheid of het veld in gang zijn gezet. Beide programma's zijn een vervolg op de Drentse onderwijsagenda, die een groot draagvlak onder betrokken partijen kent. In nauwe samenwerking zijn in de afgelopen periode diverse projecten gestart om de taal- en rekenprestaties van jonge kinderen te verbeteren en het aantal jongeren met een startkwalificatie te vergroten.

Samenhang

Beide programma's hangen samen met programma's uit andere thema's.

Doorlopend Drenthe (Mijn dag)

Via dagarrangementen en combinatiefuncties wordt een doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten gerealiseerd. We willen dit aanbod afstemmen op de ontwikkeling van de jeugdigen.

CJG en Vroegsignalering (Mijn jeugd)

We willen verbinding leggen tussen de voorschoolse voorzieningen, het onderwijs en de Centra voor Jeugd en Gezin. Verder willen we het vroegtijdig signaleren en zo nodig doorverwijzen meer vorm en inhoud geven.

Kennis werkt (Economie)

Dit is vooral gericht op het verbeteren van de match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om een blijvende samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs. Hiervoor is inzet vanuit sociaal beleid en arbeidsmarktbeleid nodig.

Mijn dag

Uitgangspunt

Iedereen in Drenthe moet arbeid en zorg kunnen combineren.

Ambities

- Optimaliseren mogelijkheden voor Drentse taakcombineerders.
- Optimaliseren Drents Tijdenbeleid.

Doelstellingen

- Doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten in dorpen en wijken.
- Inzetten op de Impuls brede scholen, sport en cultuur, 100 combinatiefuncties in Drenthe.
- Elke mantelzorger heeft mogelijkheden om zorg met arbeid te combineren.
- Mantelzorg en betaalde arbeid staat op de agenda bij werkgevers, werknemers, werkgeversorganisaties en vakbonden én de mantelzorger zelf.
- Er zijn vernieuwende projecten op het terrein van zorg- en dienstverlening (bijvoorbeeld respijtzorg, projecten dagindeling, ict-oplossingen, flexibele arbeid) gerealiseerd.
- Samen met gemeenten realiseren van nieuwe voorzieningen, die de combinatie arbeid en zorg makkelijker maken (zie Mijn omgeving).
- Transitie van bestaande of in ontwikkeling zijnde diensten en voorzieningen tot een doorlopend aanbod van onderwijs, opvang en vrije tijd.
- Ontwikkelen van tijdenbeleid in Drenthe met daarin afstemming van werk- en openingstijden van relevante voorzieningen voor taakcombineerders.
- Ontwikkeling en realisatie van onderscheidende initiatieven op het terrein van plaatsafhankelijke dienstverlening.
- Bewustwording bij bedrijfsleven op het gebied van tijdenbeleid.

Wat zijn onze ambities?

Uitgangspunt in Mijn dag

Iedereen in Drenthe moet arbeid en zorg kunnen combineren.

De ambities in Mijn dag

Optimaliseren mogelijkheden voor Drentse taakcombineerders

- Combinatie van zorg voor kinderen en betaalde arbeid
- Combinatie van zorg voor naasten (mantelzorg) en betaalde arbeid

Optimaliseren Drents tijdenbeleid

- Aanwezigheid en beschikbaarheid van voorzieningen
- Flexibele tijden en dienstverlening

Waarom kiezen we voor deze ambities?

Provincie Drenthe is een woonprovincie. Om goed te kunnen wonen, zijn de voorzieningen in je buurt belangrijk. Omdat de plaats waar je woont steeds minder gerelateerd is aan de plaats waar je werkt, zijn dagarrangementen belangrijk. Het realiseren van dergelijke voorzieningen vraagt in het dunbevolkte Drenthe, met name in het landelijk gebied, om extra inzet. Het collegeprogramma zegt dat Drenthe de ambitie heeft om werk- en zorgtaken beter te kunnen combineren. Drenthe wil een sluitend aanbod van jeugdvoorzieningen (kinderopvang, brede scholen, etc.), flexibele werktijden en aangepaste openingstijden. De provincie sluit hiermee aan op rijksbeleid.

Landelijke ontwikkelingen

Dagindeling (Mijn dag) is een belangrijk thema voor het rijk. Zij noemen flexibele werk- en openingstijden, een betere onderlinge afstemming van voorzieningen en oplossingen die de knelpunten van taakcombineerders verminderen. De ambities uit Emancipatiebeleid 2008-2011 sluiten aan bij Mijn dag. De 'Impuls brede scholen, sport en cultuur', waarmee voor 2012 ten minste 2.500 combinatiefuncties in het hele land worden beoogd, sluit aan op de Drentse doelstelling van 100 combifuncties. De functionaris is de fysieke verbinding tussen opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns-, sport en culturele activiteiten. Zo'n doorlopende

opvang biedt kinderen tot 16 jaar betere ontwikkelingsmogelijkheden. In de Beleidsbrief Mantelzorg en Vrijwilligerswerk 2008-2011 'Voor Elkaar' geeft het ministerie van VWS aan initiatieven die bijdragen aan het ontlasten van mantelzorgers te willen stimuleren.

Drentse situatie

Het sociaal rapport wijst uit dat de situatie voor taakcombineerders de afgelopen jaren verbeterd is. Het aantal opvangplaatsen voor kinderen is vergroot. Dit is, mede, een gevolg van de inzet op Multifunctionele Dienstencentra en de Dagarrangementen-programma's, die tussen 2005 en 2008 ontwikkeld zijn. Drenthe werd tot Koploper Tijdenbeleid uitgeroepen door het ministerie van OCW. Het sociaal rapport vertelt ook dat de arbeidsparticipatie van vrouwen stijgt, maar dat er een spanningsveld ontstaat tussen deze arbeidsparticipatie en de toenemende druk op de (mantel)zorg. Tevens leidt deze ontwikkeling ertoe dat de beschikbaarheid of het kunnen organiseren van bepaalde voorzieningen of diensten steeds belangrijker wordt.

In het rapport 'Sportparticipatie in Drenthe' blijkt gebrek aan tijd (bij ouders) de belangrijkste reden voor kinderen om niet aan sport te doen. Het bieden van een sportaanbod (door vereniging met opvangorganisatie) voor alle kinderen in het dorp/ de wijk, inclusief de 'bso-kinderen' lijkt de beste oplossing. Dit geldt voor sport, maar ook voor cultuur, natuur en andere vrijetijdsinvullingen

Keuzes

Wij richten ons op alle inwoners: van de ouders met kinderen, de mantelzorgers, de tweeverdieners, alleenstaanden tot de ouderen. Het gaat om iedereen die arbeid en zorg combineert. Het is de keuze van de individuele burger of hij/zij arbeid en zorg wil combineren. Maar het moet wel mogelijk zijn om dit te kunnen doen.

We richten ons op inwoners die de zorg voor kinderen én/of naasten combineren met betaalde arbeid. We noemen dit de taakcombineerder. De eerste ambitie richt zich dan ook op die zaken die geregeld dienen te zijn in de directe leefomgeving van de taakcombineerder. Hoe is onderwijs, opvang en vrije tijd geregeld? En hoe is de directe zorg- en dienstverlening ter ondersteuning van de mantelzorger geregeld? Daarvoor gaan we een aantal randvoorwaarden goed regelen.

Het optimaliseren van mogelijkheden voor taakcombineerders heeft direct te maken met het voorzieningenniveau, de afstemming van werk- en openingstijden en plaatsonafhankelijke dienstverlening (zoals elektronisch, per telefoon of via internet).

Wat is nodig om de ambities te realiseren?

Optimaliseren mogelijkheden voor taakcombineerders

Doelstelling 2012

- Doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten in dorpen en wijken.
- Inzetten op de Impuls brede scholen, sport en cultuur, 100 combinatiefuncties in Drenthe (zie Mijn beweging).

De inzet op een doorlopend aanbod voor jeugdigen in dorpen en wijken draagt bij aan oplossingen voor taakcombineerders. Na de succesvolle inzet op de regeling Dagarran-gementen & Combinatiefuncties (D&C), richt de provincie zich nu op de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur van de ministeries van VROM en OCW. Wij zijn gestart met het beschikbaar stellen van een budget aan de gemeenten waarmee de gemeentelijke stand van zaken op het terrein van 7 tot 7-beleid in beeld gebracht wordt.

De provincie investeert in de samenwerking tussen betrokkenen. De afgelopen jaren hebben het expertteam MFD en het kernteam 7 tot 7 hun meerwaarde bewezen. De combinatiefunctionaris is de fysieke verbinding tussen opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns-, sport en culturele activiteiten.

- Elke mantelzorger heeft mogelijkheden om zorg met arbeid te combineren.
- Mantelzorg en betaalde arbeid staan op de agenda bij werkgevers, werknemers, werkgeversorganisaties en vakbonden én de mantelzorger zelf.
- Er zijn vernieuwende projecten op het terrein van zorg- & dienstverlening (bijvoorbeeld respijtzorg, projecten dagindeling, ict-oplossingen, flexibele arbeid) gerealiseerd.

De mantelzorg in Drenthe is goed georganiseerd. De grootste groep mantelzorgers zijn de werkende mantelzorgers. De verwachting is dat deze groep blijft groeien. Tevens zullen de mensen langer thuis willen blijven wonen, waardoor de vraag naar mantelzorg zal toenemen. Dit legt een grote druk op de werkende mensen, die hierdoor arbeid en zorg moeten combineren. Uit onderzoek blijkt dat het herkend en erkend worden door de mantelzorger zelf en zijn omgeving gezien wordt als een van de grootste aandachtspunten.

Wij gaan een aanjagersrol vervullen door het stimuleren van vernieuwende projecten op het terrein van zorg- & dienstverlening. We willen dit samen met gemeenten oppakken.

Voor werkgevers, werknemers, vakbonden en werkgeversorganisaties is de combinatie mantelzorg & arbeid nog geen vanzelfsprekend thema. Werkgevers kunnen het niet alleen oppakken. Vakbonden, werkgeversorganisaties en de ondernemingsraden heb je hierbij nodig, moeten hun verantwoordelijkheid nemen. In relatie tot zorg voor naasten en betaalde arbeid is het belangrijk om in te zetten op initiatieven op het gebied van flexibele werktijden en levensloopbestendig personeelsbeleid om tot een goede afstemming van werk en privé te komen.

Programma Doorlopend Drenthe

Het programma Doorlopend Drenthe wordt uitgevoerd door alliantiepartners gemeenten en provincie en ondersteund door specifieke kenniscentra en kennisteam. Doorlopend Drenthe richt zich op de kracht van samenwerking en de ambitie om de mogelijkheden voor taakcombinerders te optimaliseren. Het initiatief ligt in eerste instantie bij de provincie, maar verschuift naar de gemeente. Doorlopend Drenthe loopt door tot 2011. In 2011 en 2012 gaat de provincie specifiek inzetten op de thema's, waarvoor uit onderzoek (zie hoofdstuk Beleidsinstrumenten) blijkt dat er extra impulsen nodig zijn. Doorlopend Drenthe loopt door alle thematische hoofdstukken heen.

Optimaliseren Drents Tijdenbeleid

Doelstelling 2012

- Samen met gemeenten realiseren van nieuwe voorzieningen, die de combinatie arbeid en zorg makkelijker maken (zie Mijn omgeving).
- Transitie van bestaande of in ontwikkeling zijnde diensten en voorzieningen tot een doorlopend aanbod van onderwijs, opvang en vrije tijd.

Met de MFD-regeling

(Stimuleringsmaatregel multifunctionele dienstencentra) van de afgelopen jaren heeft de provincie Drenthe in overleg met gemeenten, ingezet op het voorzieningenniveau op het platteland. Deze regeling heeft bijgedragen aan het vergroten van de leefbaarheid op het platteland en het aanbod aan voorzieningen in dorpen vergroot. Binnen de sociale allianties is er ruimte voor het project Diensten & Voorzieningen, dat zich, naast nieuwe initiatieven, richt op het gebruik van bestaande of in ontwikkeling zijnde voorzieningen, zoals dorpshuizen, MFD's of Brede Scholen. Deze voorzieningen zijn geschikt om verschillende lokale initiatieven en wensen van taakcombineerders te koppelen. Denk aan kinderopvang, maaltijdvoorzieningen, sport- en culturele activiteiten, onderwijs enzovoort. De voorzieningen hoeven niet per se in één gebouw te zitten. Het gaat om het in stand houden of tot stand komen van samenwerkingsrelaties tussen verschillende partijen om het diensten- en voorzieningenniveau in de dorpen en wijken te behouden of te vergroten.

Wij zetten, net als veel gemeenten, in op Brede Schoolontwikkeling. Brede scholen dienen meerdere doelen:

- vergroten ontwikkelingskansen kinderen (Mijn ontwikkeling)
- vergemakkelijken combinatie arbeid en zorg van ouders (Mijn dag)
- vergroten sociale cohesie in buurten (Mijn omgeving)
- Ontwikkelen van tijdenbeleid in Drenthe met daarin afstemming van werk- en openingstijden van relevante voorzieningen voor taakcombineerders.

- Ontwikkeling en realisatie van onderscheidende initiatieven op het terrein van plaats-onafhankelijke dienstverlening.
- Bewustwording bij bedrijfsleven op het gebied van tijdenbeleid

Tijdenbeleid is voor alle overheden een nieuw beleidsthema. Vooral het rijk geeft aan te willen investeren op tijdenbeleid. Bij tijdenbeleid spelen veel partijen een rol. In 2007 gingen in de provincie Drenthe de eerste beleidsinitiatieven van start. In twee gemeenten werd de flexmeter gebruikt, waarmee per gemeente de tijdsvriendelijkheid wordt gemeten. In twee andere gemeenten ging het project Telebrink van start. Telebrink is een ict-dienst, gebouwd vanuit de eigen leefgemeenschap, waarmee inwoners plaatsafhankelijke diensten kunnen regelen (waaronder de Virtuele Brede School). In 2008 is er bij het Drentse bedrijfsleven een onderzoek uitgezet als nulmeting. Hierin is gekeken wat de stand van zaken is op het terrein van flexibele werktijden en openingstijden en flexibele arbeidsvoorwaarden in Drenthe. Op deze thema's willen we in 2009 en 2010 doorgaan. Onderzoek kan na 2010 ons beleid bijstellen.

Programma Diensttijd

Diensttijd schept voorwaarden voor de realisatie van alle ambities binnen Mijn dag.

Het programma bestaat uit een aantal losstaande projecten, die variëren van een vervolg van dat wat goed ging tot aan experimenten. Het programma kenmerkt zich door het uitvoeringsgerichte en de variatie aan partners. Samen met alle relevante partners in Drenthe werken we aan het optimaliseren van het Drentse tijdenbeleid. In de diensten- en voorzieningenregeling is onze directe partner met name de gemeente. Na 2 jaar wordt het programma geëvalueerd en eventueel aangepast.

Mijn beweging

Uitgangspunt

Iedereen in Drenthe kan op passende wijze sporten en bewegen.

Ambities

- Wij willen sterke sportverenigingen en stimuleren een actieve leefstijl.
- Wij willen ons profileren als sportprovincie.

Doelstellingen

- Elke sportvereniging heeft een aanbod op maat.
- 100 combinatiefuncties in Drenthe (gedeelde ambitie met Mijn dag).
- Uitvoering Nationaal Actieprogramma Sport en Bewegen.
- Ontwikkelen en operationaliseren Olympisch Plan Drenthe 2028.
- Jaarlijks een passende topsportevenement op (inter)nationaal niveau in Drenthe.

Wat zijn onze ambities?

Uitgangspunt in Mijn beweging

Iedereen in Drenthe kan op passende wijze sporten en bewegen.

De ambities in Mijn beweging

Wij willen sterke sportverenigingen en stimuleren een actieve leefstijl.
Wij willen ons profileren als sportprovincie.

Waarom kiezen we voor deze ambities?

Drenthe wil zich profileren als sportprovincie. Sport als uithangbord voor een gezonde en actieve provincie. Sport als instrument om sociale cohesie te ontwikkelen. De provincie denkt, door te investeren op sportief gebied, een essentiële bijdrage te leveren aan het welzijn van de inwoners.

Breedtesport

Breedtesport en actieve leefstijl zien we als gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wij ontwikkelen geen autonoom beleid, maar ondersteunen gemeentelijke en rijksprogramma's.

Binnen breedtesport hebben we de volgende uitgangspunten.

- Voor een samenleving met samenhang is de maatschappelijke functie van de sportvereniging, vooral op het platteland, van wezenlijk belang.
- Als provincie zijn we goed in staat om samenhang tussen de ontwikkelingen rondom jeugd aan te brengen. Denk hierbij aan ontwikkelingen als onderwijs, zorg- en preventie en brede scholen en dagarrangementen.
- Binnen Mijn beweging zetten we vooral in op sportparticipatie van jeugd.

In de komende jaren willen we de uitvoering van het breedtesportbeleid meer in overleg met gemeenten doen. Gemeenten, onze belangrijkste partner in uitvoering op het gebied van breedtesport én de overheid waar de eerste verantwoordelijkheid in dezen ligt, hebben een duidelijke voorkeursaanpak voor de stimulering van sportdeelname, namelijk investeren in combinatiefunctionarissen. De combinatiefunctionaris is de fysieke verbinding tussen verschillende onderdelen van een dagarrangement. Vaak verzorgt de functionaris overdag een aantal

bewegingslessen op school, terwijl hij/zij na schooltijd (verlengde schooldag) zorgt voor aansluiting van met name sportlessen tijdens de schooltijden.

Hierdoor ontstaat een aaneengesloten aanbod van onderwijs en naschoolse activiteiten, waardoor de beperking in tijd bij ouders wegvalt. Door het naschoolse aanbod open te stellen voor kinderen die professioneel opgevangen worden binnen de buitenschoolse opvang en kinderen die dat niet worden, maak je het aanbod toegankelijk voor iedereen.

De combinatiefunctionaris richt zich met name op primair onderwijs. We kiezen binnen het voortgezet onderwijs voor een gelijksoortige aanpak. Gezien de spreiding en organisatievorm vraagt dit om een andere opzet.

Topsport

In de komende jaren gaat Drenthe structureel topsportbeleid ontwikkelen. Dit beleid wordt beschreven in het Olympisch Plan Drenthe 2028. In dit plan zijn de Olympische én Paralympische Spelen het eindperspectief, maar wordt de reis naar 2028 toe gezien als belangrijkste ontwikkelingstraject. Het Drentse Olympisch Plan sluit aan op het nationale Olympisch Plan van het NOC*NSF. Het Olympisch Plan bestaat uit verschillende fases. Voor de komende periode betekent dit dat we inzetten op onderzoek (wat zou de Drentse rol kunnen zijn) en opbouw. Dit betekent initiatief tot het opzetten van talentenprogramma's, accommodatie-ontwikkeling en stevige vertaling in ruimtelijk-economische programma's. Deze inzet leidt in de komende 4 jaar al tot een belangrijke impuls voor het topsportklimaat in Drenthe.

In het Olympisch Plan Drenthe wordt onderzocht op welke takken van sport en voor welke doelgroepen Drenthe zich de komende jaren gaat inzetten. Daarbij geldt het typische Drentse karakter (zowel historisch als ruimtelijk) als leidend. Drenthe heeft zich in de afgelopen jaren met name geprofileerd met evenementen voor gehandicapten. Vandaar dat er bewust wordt gesproken over Olympische én Paralympische Spelen. Beide ontwikkelingen gaan gelijk op de komende jaren. Binnen topsport wil de provincie Drenthe zelf het initiatief nemen en zal partners zoeken in de uitvoering. Daarbij zijn andere overheden en met name de gemeenten belangrijk, maar ook organisaties als sportbonden. Het bedrijfsleven willen we aan het Olympisch Plan Drenthe 2028 binden als partner in sport.

We zien topsport en breedtesport als communicerende vaten. Breedtesport is de basis voor topsport en breedtesport gedijt niet zonder topsport. Aandacht voor topsportevenementen genereert kansen voor breedtesport en sportstimulering. In 2009 wordt de start van de Vuelta, hét topsportevenement. Wij gaan ervan uit dat topsportevenementen een voorbeeldfunctie hebben. Daarnaast draagt dit evenement bij aan de profilering van Drenthe en heeft het een gunstig economisch-toeristisch effect.

Wat is nodig om de ambities te realiseren?

Wij willen sterke sportverenigingen

Drenthe kent naar verhouding de meeste inwoners die bij een sportvereniging zijn aangesloten. De sportvereniging wordt vooral in het landelijk gebied gezien als de belangrijkste

factor voor sociale samenhang ('Werkelijk waar' – Rob Lammerts 2004). Omdat Drenthe een dunbevolkte provincie is, gaat het veelal om kleinschalige verenigingen die voortdurend bezig zijn met hun voortbestaan. Verenigingen hebben daarom behoefte aan ondersteuning op maat. Voor een aantal geldt dat zij graag hun aanbod willen vergroten om beter op de wensen van afnemers te reageren. Er ontstaat zo een verschil tussen verenigingen (sportaanbieders) met een breed aanbod en verenigingen die zich bij het reguliere aanbod houden. We onderscheiden brede en basisverenigingen. Basisverenigingen zijn de verenigingen waar met name het traditionele aanbod wordt gegeven. Belangrijke verenigingen voor de sociale cohesie, ontmoeting en ontwikkelingsmogelijkheden. Brede verenigingen zijn die verenigingen die meer functies aanbieden. Naast de trainingen en wedstrijden gaat het bijvoorbeeld om buitenschoolse opvang of verlengde schooldagactiviteiten, aanbod voor specifieke doelgroepen, internationale contacten, deskundigheidsbevorderende activiteiten en misschien zelfs ondersteunende activiteiten naar 'omliggende' basisverenigingen. Extra meerwaarde kan ontstaan door het verbinden van beide verenigingsvormen, professionele inzet voor jeugd en het verbinden van de sport met andere instellingen op het gebied van onderwijs en cultuur. Commerciële sportaanbieders gaan een belangrijke plaats innemen.

Doelstelling 2012

- Elke sportvereniging heeft een aanbod op maat
We ondersteunen verenigingen in het algemeen (basis) en specifiek de verenigingen (brede), die een breder aanbod willen ontwikkelen.
- 100 combinatiefuncties in Drenthe (gecombineerde ambitie met Mijn dag).
Er worden in Drenthe 100 combifunctionarissen in dienst genomen. Zij vormen de verbinding tussen school, opvang en vrije tijd. Maatwerk staat daarbij voorop.

Programma Sport verenigt

Verenigingsondersteuning speelt een centrale rol in dit programma. Deze ondersteuning wordt op maat geleverd bij de vereniging of via een centraal loket. De (sport)vereniging is, vooral in het landelijk gebied, het meest verbreide sociale netwerk in onze provincie. Maar ook in Drenthe staat de vereniging onder druk. Veeleisend vrijwilligerswerk (onmisbaar bij verenigingen) past niet meer in de leefwijze van veel mensen. Het is tijd voor verenigingen die zich op een andere manier organiseren: professioneel verenigingsmanagement, inzetten van deskundigheid, gebruikmaken van nieuwe functies en inzetten van de combinatiefunctionaris als verbindingsstrategie. Met het programma Sport verenigt willen we, samen met gemeenten,

verenigingen ondersteunen om hun positie te versterken: kansen bieden, klaar om te scoren, waarbij elke vereniging de keus heeft voor een eigen ontwikkeling. Binnen Buurt-Onderwijs-Sport (BOS) zetten we specifiek in op de combifunctionaris als fysieke verbinding tussen en succesgarantie voor BOS-activiteiten. De combifunctie wordt ingevuld door een werknemer, die in dienst is bij één werkgever maar werkt in minimaal twee werkvelden. Dit versterkt het doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns-, sport- en culturele activiteiten realiseren. Zo'n doorlopende opvang biedt kinderen tot 16 jaar betere ontwikkelingsmogelijkheden en geeft ouders de mogelijkheid zorg en arbeid beter te combineren. De realisatie van combinatiefuncties komt ook terug in 'Mijn dag' als wijze om dagarrangementen te organiseren.

Wij ondersteunen gemeenten bij het beleid ten aanzien van een actieve leefstijl

Drenthe heeft gemiddeld het meeste overgewicht, Drentse jongeren drinken het meest en Drenthe is de snelst vergrijzende provincie. In de afgelopen jaren zijn er al diverse projecten ontwikkeld die zich richten op sport en gezondheid.

We willen deze activiteiten bundelen tot een actieprogramma 'Actieve leefstijl'. We willen hierin niet zelf het wiel uitvinden en willen daarom aansluiten op het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen dat wordt uitgevoerd door het NISB en NOC*NSF. Dit Actieplan richt zich op gemeenten. Het brengt te weinig actieven meer structureel in beweging. Voor de gemeente Emmen (1e tranche) en de gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden (2e tranche) stelt het NASB geld beschikbaar. Dit heeft te maken met de lokale problematiek. Het NASB stelt aan alle gemeenten advies, deskundigheid en effectieve instrumenten beschikbaar. Wij ondersteunen alle gemeenten met de implementatie van het NASB in de eigen gemeente. Op die manier sluiten we aan bij de vraag van de gemeente en bereiken we veel doelgroepen. We hebben speciale aandacht voor mensen met beperkingen die te maken hebben met lichamelijke gezondheid, leeftijd en financiën. Op dit moment blijken deze beperkingen nauwelijks belemmering te zijn voor sportdeelname. Wij willen door middel van de sportmonitor blijven meten.

Doelstelling 2012

- Uitvoering Nationaal Actieprogramma Sport en Bewegen (NASB)
Het NASB richt zich op 5 aandachtsvelden (wijk, school, werk, zorg en sport). Hier dient de fysieke en sociale omgeving uit te dagen tot beweging. Hierdoor wordt het aantal inactieven teruggebracht tot 5% (NASB—norm). Met de impuls Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) wordt bijgedragen aan het behalen van de volgende doelen:

- het terugdringen van de bewegingsarmoede bij vooral de te weinig-actieve burgers (doorgaans de meest kwetsbare groepen in de samenleving)
- het verminderen van overgewicht onder de Nederlandse bevolking
- het realiseren van een meer beweegvriendelijke omgeving.

Programma Nationaal Actieplan Sport en Bewegen

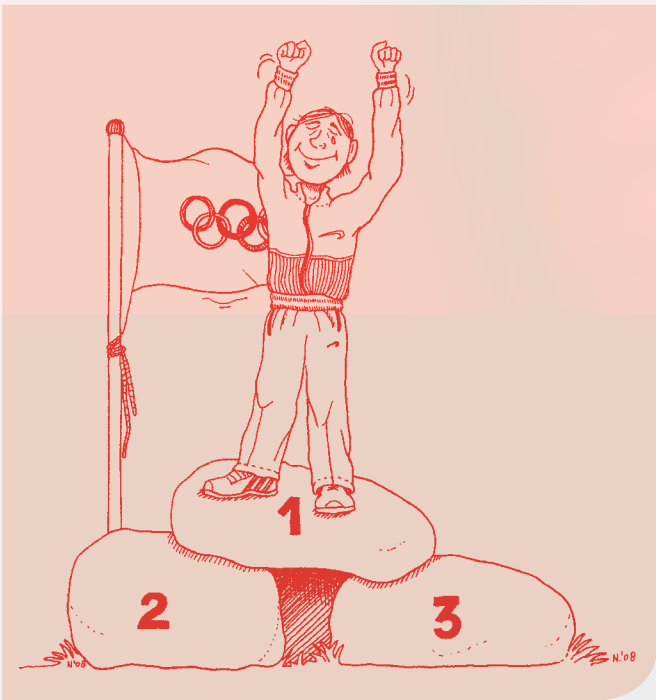
Het belangrijkste middel binnen het NASB om bewegingsarmoede terug te dringen is het inzetten van kansrijke, succesvolle en effectieve, beweeginterventies. Binnen het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen ligt de focus op het inzetten van deze interventies. Dit zijn bestaande interventies waarvan bekend is dat ze een positief effect hebben op beweeggedrag. Met deze interventies worden te weinig actieven (mensen die de beweegnorm niet halen) over de streep getrokken om te gaan bewegen. Het is de bedoeling dat er overal in Nederland beweeginterventies worden uitgevoerd en dat deze worden ingebed in het lokaal gezondheidsbeleid (WCPV). De provincie zal de gemeenten ondersteunen in de realisatie van de beweeginterventies. Deze ondersteuning kan zowel in de programma-gemeenten (prioriteit) als in de andere gemeenten

plaatsvinden. Over de uitvoering worden afspraken gemaakt in de sociale allianties. Wij zetten vooral in op de beweegvriendelijke omgeving.

Wij willen ons profileren als sportprovincie

Drenthe neemt zijn verantwoordelijkheid op weg naar de Olympische én Paralympische Spelen. Het Olympisch plan Drenthe 2028 beschrijft het traject in fases naar 2028, aansluitend op het Nationaal Olympisch Plan. De Drentse topsportnota, waarvan het proces al in november is gepresenteerd, beslaat de eerste fase tot 2012. Het eindpunt van deze fase is een activiteitenplan rond zes centrale bouwstenen: topsport, sportparticipatie, evenementen & accommodaties, media, sportwaarden en maatschappelijke thema's. De fase eindigt met het besluit van Drenthe een sportprovincie op olympisch niveau te maken.

Dit betekent dat er voor de komende jaren binnen de genoemde bouwstenen inzet wordt gepleegd op de

ontwikkeling van talentontwikkelingsprogramma's, topaccommodaties en de hosting van een aantal gerichte topevenementen. Topsportevenementen zoals de Ronde van Drenthe en de start van de Vuelta in Assen helpen de provincie op de kaart te zetten. Intensief inzetten op topsportevenementen heeft duidelijke meerwaarde, meent de commissie Van der Tuuk, die de afgelopen maanden onderzoek deed naar de toekomstige rol en taken van de provincie Drenthe. Wij willen met name inzetten op gerichte evenementen die bij Drenthe passen. Daarbij is de ruimte, die Drenthe heeft, één van de uitgangspunten.

Doelstelling 2012

- Jaarlijks een passend topsportevenement op (inter)nationaal niveau in Drenthe 2009 staat in het teken van de start van de Vuelta. Met betrokken sportbonden maken we langetermijnplannen voor meer evenementen. Het kan zowel over valide als gehandicapten-evenementen gaan.
- Ontwikkelen en operationaliseren Olympisch Plan Drenthe 2028 2009 wordt gebruikt om het Olympisch Plan Drenthe 2028 te ontwikkelen. Belangrijk onderdeel hiervan is de Topsportnota, die in juni gepresenteerd wordt. In 2010 wordt het plan uitgevoerd. In 2012 draait het eerste talentontwikkelingsprogramma en zijn de eerste contouren van het olympisch accommodatiebeleid zichtbaar.

Programma Drenthe sportprovincie

De Drentse topsportnota 'Olympisch plan Drenthe 2028' is leidend voor de provinciale activiteiten in de komende jaren. Ook de acquisitie, planning en uitvoering van de topsport-evenementen worden ingebed in dit Plan 2028. Voor de realisatie van Plan 2028 zal Drenthe het initiatief nemen. In de ontwikkelingsfase wordt er breed ondersteuning gezocht. Specialisten op dit gebied, maar ook mogelijke partners in de uitvoering van het plan.

S ON SPEED • GISELE CHARLOTTE • HENRIK
S WAINWRIGHT • RIHANNA • S

THARIN

Mijn omgeving

Uitgangspunt

- In Drenthe hebben alle inwoners de mogelijkheid (actief) deel te nemen aan de samenleving.

Ambities

- Sociale doelen realiseren in provinciale programma's als het provinciaal Meerjarenprogramma landelijk gebied en omgevingsbeleid en het project Integrale wijkontwikkeling.
- Wij ondersteunen de advisering aan zorgvragers en dorpenbelangenverenigingen.
- Op het sociale terrein willen we gemeenten ondersteunen in de uitvoering van hun ambities.

Doelstellingen

- Inwoners van dorpen en wijken kunnen invloed uitoefenen op hun eigen leefomgeving.
- Integrale sociale programma's sluiten beter aan bij inwoners en organisaties en krijgen een hoger rendement.
- Alle gemeenten hebben de mogelijkheid hun verantwoordelijkheid op het sociale terrein op passende wijze in te vullen.
- Het zorgaanbod in Drenthe is klantvriendelijk.

Mijn omgeving, het brede sociale terrein: de provincie kiest voor een terugtrekkende rol

Het sociale terrein is breder dan de vier beschreven speerpunten. Het omvat vele andere thema's. Met de nieuwe rolopvatting vinden wij dat de eerste verantwoordelijkheid op dit terrein bij de gemeenten ligt.

Sociaal fysieke programma's

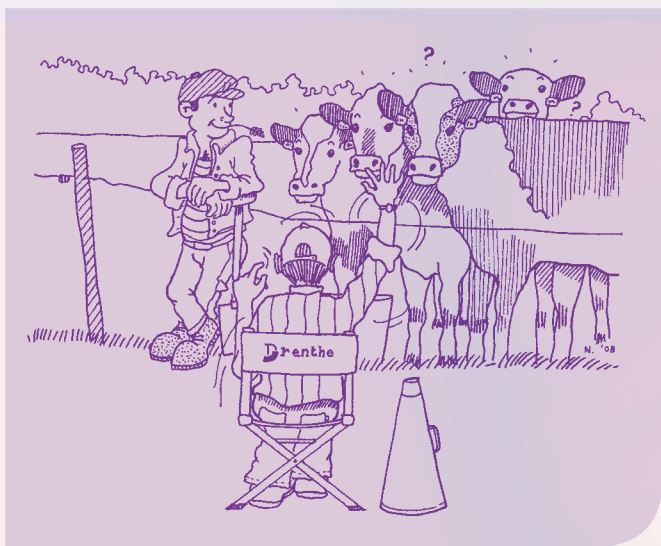
Passend bij de nieuwe rolopvatting als regisseur in het ruimtelijk beleid koppelen we sociale ambities aan de ambities uit integrale ruimtelijke provinciale programma's en projecten. Wij denken dat we daarbij het resultaat van het gehele programma kunnen verbeteren.

Provinciaal Meerjarenprogramma voor het landelijk gebied

De provincie speelt een belangrijke rol als gebiedsregisseur in het landelijk gebied. In nadrukkelijk overleg met gemeenten en waterschappen wordt het provinciaal Meerjarenprogramma voor het landelijk gebied uitgevoerd. In dit programma staan Europese, rijks- en provinciale doelstellingen vermeld. Met name de Europese doelstellingen en de provinciale doelstellingen kennen een sociaal karakter. Het gaat om inwoners die zich voor hun eigen omgeving willen inzetten. Uitgangspunt is dat iedereen de mogelijkheid krijgt mee te doen. Binnen plattelandontwikkeling komt het initiatief steeds meer bij de bewoners te liggen. Bewonersparticipatie verandert

daardoor in bewonersinitiatief of overheidsparticipatie. De inwoners maken hun eigen plan, zo nodig met ondersteuning, en vragen onder andere de overheid om te helpen bij de uitvoering. Vanuit het provinciaal Meerjarenprogramma platteland (pMJP), thema sociaal-economische vitalisering, worden buurt- en dorpsinitiatieven, die bijvoorbeeld kunnen uitmonden in nieuwe (digitale) voorzieningen en die leiden tot een dorpsplan, ondersteunt.

Sinds 2008 zijn er rijksdoelen toegevoegd aan het pMJP, die nauw aansluiten bij het speerpunt Mijn dag. Realisatie van deze rijksdoelen (het realiseren van dagarrangementen in het landelijke gebied én het ontwikkelen van plaatsafhankelijke dienstverlening) heeft prioriteit.

Integrale wijk- en dorpsvernieuwing

Het overgrote deel van de wijken en buurten in Drenthe worden als leefbaar ervaren, maar er zijn ook wijken en buurten met een concentratie van problemen. Het kan gaan om een laag opleidingsniveau, werkloosheid, overlast, onveiligheid, huiselijk geweld en verwaarlozing. Fysieke ingrepen in wijk of buurt moeten gelijk opgaan met sociale vernieuwing. Wij stimuleren dat gemeenten, maatschappelijke instellingen, bewoners en andere betrokkenen samenwerken om de sociale infrastructuur in wijk of buurt te versterken. Deze aanpak wordt uitgevoerd in het project Wijk- en buurtvernieuwing.

Omgevingsbeleid

Het doel van het project Omgevingsbeleid is om te komen tot een structuurvisie. In deze structuurvisie staan de hoofdlijnen en kaders voor gewenste ontwikkelingen in een gebied. Deze ontwikkelingen bevinden zich op het fysieke, sociale en economische terrein. Het provinciaal omgevingsbeleid raakt in deze vorm het leven van alle inwoners van Drenthe, maar ook die van organisaties en instellingen. Immers, de structuurvisie stelt de randvoorwaarden voor mogelijke ontwikkelingen in een gebied. Gedeputeerde Staten willen bedrijven, instellingen en de inwoners van Drenthe betrekken bij de opstelling en uitvoering van het omgevingsbeleid. Het betrekken van deze partijen bij het planproces is een belangrijk onderdeel van integrale planvorming. In het Provinciaal Omgevingsplan 2 is ingezet op een 4-tal sociale pilots. Deze pilots bieden een handreiking hoe in een volgend stadium de sociale component goed in het omgevingsbeleid geïntegreerd kon worden. Evaluatie van deze pilots levert op dat de sociale component niet apart beschreven moet worden, maar het effectiever is, wanneer alle verschillende onderdelen in een sociale context worden geplaatst. Dit wil zeggen dat bij ontwikkelingen vanuit het perspectief van inwoners moet worden gedacht. Daarmee is integraliteit gegarandeerd.

Ondersteuningsstructuur

Op een beperkt aantal vlakken binnen het brede sociale terrein nemen wij het initiatief. De ondersteuningsstructuur voor zorgvragen, telefonische hulpvragers en dorpsbelangenverenigingen leent zich voor de provinciale schaal.

Zorgvragers

De verantwoordelijkheden van de provincie op het thema Zorg zijn de afgelopen jaren verder teruggelopen. Wettelijk is de provincie verantwoordelijk voor de ambulancezorg. Dit willen we goed uitvoeren. De nieuwe Wet Ambulance Zorg (WAZ) ligt ter behandeling bij de Eerste Kamer. Dit betekent dat de ambulancezorg op termijn niet langer een provinciale taak zal zijn. We willen blijvend knelpunten en lacunes in de zorg signaleren en daar functioneel op reageren in beleid dan wel als intermediair fungeren tussen zorgvrager en rijk. Een sterke positie van patiënten, consumenten en cliënten naast zorgaanbieders en zorgverzekeraars vinden we belangrijk. Wij ondersteunen hun belangen. Tot 2012 zien wij hierin voor ons een rol.

Telefonische hulpvragers

De schaal van de organisaties voor telefonische hulpverlening past bij de provincie. Belang van deze functie is aangetoond. Wij blijven de telefonische hulpdiensten op gelijke wijze ondersteunen.

Advisering dorpsbelangenverenigingen

Drenthe kent een sterk georganiseerd netwerk van dorpsbelangenverenigingen. Het belang van het landelijk gebied in onze provincie staat gelijk met het belang van het netwerk. De dorpen in Drenthe zijn vanuit de historie belangrijk voor de ontwikkeling en staan bekend om de sterke sociale cohesie. De functie van dorpen (van autonoom dorp naar woondorp) verandert weliswaar, maar door de kleinschaligheid zullen de inwoners elkaar altijd nodig hebben. Wij beschouwen ondersteuning van deze dorpen als een functie die goed op provinciaal niveau kan worden uitgevoerd.

Thema's

Wij kiezen, buiten de speerpunten, voor een terugtrekkende rol. Op dit moment zijn wij wel betrokken bij meer thema's dan de genoemde speerpunten. Deze betrokkenheid verminderen wij. Dit doen we geleidelijk en in goed overleg met gemeenten. In de allianties met gemeenten maken wij hier afspraken over. In 2012 moet deze nieuwe situatie bereikt zijn. Tot 2012 zet de provincie zich in op een aantal onderdelen. Deze volgen uit aangegane verplichtingen, vastgesteld beleid, wettelijke taken of vanuit integraal belang.

De thema's waarop we op dit moment betrokken zijn en waar we afspraken met gemeenten over maken, zijn:

- mantelzorg
- vrijwillige inzet
- welzijn, zorg en wonen

De WMO wordt niet apart benoemd, omdat veel van de prestatievelden specifiek, hun plaats in de agenda hebben gekregen.

Mantelzorg

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat ze een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende. Een mantelzorger die voor een bekende uit zijn omgeving zorgt, ziet dit vaak als een vanzelfsprekendheid en morele plicht.

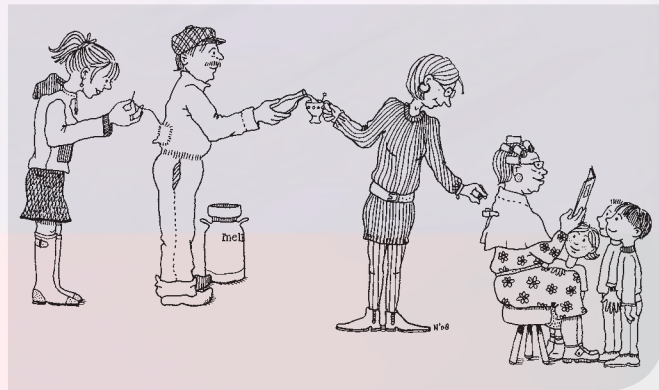
Gemeenten zijn met de WMO eerstverantwoordelijk geworden voor ondersteuning aan hun burgers. Daarmee voor het creëren van voldoende ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers.

In overleg met de Drentse gemeenten hebben we de functies en taken van de mantelzorgondersteuning in Drenthe benoemd en toegeschreven aan het lokale of provinciale niveau. De benoemde provinciale functies zijn belangenbehartiging, methodieontwikkeling, kadertraining/scholing, netwerken en signalering en zijn aanvullend op de gemeentelijk taken.

Vrijwillige inzet

Vrijwilligerswerk draagt bij aan een leefbare samenleving. De WMO spreekt van vrijwillige inzet. Dit begrip omvat alle maatschappelijke inzet van mensen op vrijwillige basis, zoals het uitvoeren van al dan niet georganiseerd vrijwilligerswerk, informele zorg en buurtinitiatieven. Ook het ‘gestuurde vrijwilligerswerk’ kan hiertoe gerekend worden, bijvoorbeeld maatschappelijk betrokken ondernemen en maatschappelijke stages. Een traditionele vorm van vrijwillige inzet is de ‘naoerhulp’, klaar staan voor een ander. Het is de kern van de ‘civil society’ en biedt kansen op persoonlijke ontwikkeling, meedoen en integratie. Huidige vrijwilligers moeten gemotiveerd blijven door goede ondersteuning te bieden. Er zullen ook nieuwe vormen van vrijwilligerswerk moeten worden gestart die passen bij de leefstijl van potentiële vrijwilligers als jongeren. Gebleken is dat jongeren zich vooral inzetten voor de ‘korte’ klussen, de wat oudere vrijwilligers zetten zich vaker langdurig in. Projecten ter ondersteuning van het vrijwilligerswerk zullen steeds meer gemeentelijke verantwoordelijkheid worden (zie Mijn beweging).

Welzijn, zorg en wonen

De Drentse inwoner vindt het belangrijk zich prettig en veilig te voelen in huis. Daarbij komt dat de meeste mensen graag in hun eigen huis oud willen worden. Centraal staat dat ouderen zo lang mogelijk in hun huis kunnen blijven wonen. Gemeenten zijn regievoerder geworden voor de keten wonen, welzijn en zorg. Gezien alle ontwikkelingen is het duidelijk dat zij dit alleen in samenspel met woningcorporaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties voor elkaar kunnen krijgen. Met onze nota ‘Een half miljoen mensen’ (aanpak welzijn, zorg en wonen) sluiten wij tot 2011 hierop aan. In 2006 hebben de provincie, gemeenten en woningcorporaties het

convenant WWZ getekend. Er zijn vervolgens in regioplatforms, Zuidoost, Zuidwest en Noord, thema's benoemd die inmiddels in verschillende fasen van ontwikkeling dan wel uitvoering zijn. We willen in de komende periode ruimte hebben om ook vragen van gemeenten op het terrein van zorg en welzijn, buiten genoemde thema's, te kunnen faciliteren. Dit gebeurt met name enkel op initiatief van de gemeente en alleen met aantoonbare meerwaarde voor de Drentse inwoner. In de komende overgangsjaren moet ervoor gewaakt worden dat thema's, die door de schaal van de Drentse gemeenten, buiten de boot kunnen vallen en mensen daar last van krijgen, er samen met gemeenten naar oplossingen moet worden gezocht.

Ontwikkelingen

We gaan inspelen op vragen van gemeenten op het terrein van zorg en welzijn, buiten genoemde thema's. Dit gebeurt met name enkel op initiatief van de gemeente en alleen met aantoonbare meerwaarde voor de Drentse inwoner.

Financieel kader

De uitvoering van de Sociale Agenda past volledig binnen de begroting meerjarenplanning. Beschreven in afgeronde bedragen x € 1.000,--. De bijdragen van overigen (rijk, gemeenten en andere partners) in de lasten zijn niet opgenomen, tenzij vermeld.

Uitvoering Sociale Agenda - kosten (bedragen zijn indicatief)	2009	2010	2011	2012
Mijn jeugd				
Zorg Advies Teams / Centra Jeugd en Gezin	0.700	0.700	0.700	
Triple P / Signs of safety	0.600	0.600	0.600	**0.600
Mijn ontwikkeling				
Onderwijskansenplan	0.500	0.500	0.500	*0.500
Vroegtijdig schoolverlaters	0.372	0.232	0.140	
Mijn dag				
Diensten- en voorzieningenregeling	0.465	0.465	0.465	**0.400
Mijn beweging				
Combinatiefunctionaris / sportstimulering (ook Mijn dag)	0.313	0.313	0.313	**0.150
Vuelta	0.350			
Sportstimulering	0.419	0.419	0.419	
Mijn omgeving				
Welzijn, zorg en wonen (1/2 miljoen mensen)	0.465	0.465	0.093	
Flexibele ruimte				
Beleidsregel 'Ruimte voor mensen'	1.370	2.030	2.434	1.604
Provinciale instellingen				
Vaste afspraken met voormalige preferentie instellingen	35.041	34.530	34.251	33.975
Vaste afspraken met andere instellingen	0.330	0.311	0.319	0.329
Totale inzet	40.925	40.565	40.234	37.558

- * De middelen voor het Onderwijskansenplan Drenthe (door Provinciale Staten aanvaard in oktober 2008) komen uit het Stimuleringsfonds Drenthe projecten en zijn toegekend tot 2012 met een optie voor nog 6 jaren. Jaarlijks wordt aan de hand van een bijgestelde notitie besloten of de middelen een nieuw jaar worden ingezet.
- ** De gelden die beschikbaar zijn gesteld voor dit onderwerp lopen in 2011 af. Om continuïteit te bieden en 4-jarige afspraken te kunnen maken, laten we een aantal van deze programma's doorlopen in 2012. We maken dit mogelijk door het geld uit de flexibele ruimte te halen.

Uitgangspunten inzet van geld

Het realiseren van de ambities gebeurt zoveel mogelijk door middel van Sociale Allianties met gemeenten. Voor de ambities waar dit niet (volledig) lukt, wordt er een provinciaal programma ontwikkeld. Dit wordt mogelijk gemaakt vanuit de flexibele ruimte. Uitgangspunt is dat dit nooit meer dan 20% van de vrij of gericht in te zetten middelen mogen zijn.

Uitvoering Sociale Agenda - baten	2009	2010	2011	2012
Uitkering Wet op de Jeugdzorg	31.720	31.708	31.714	31.720

Colofon

Grafische verzorging

Docucentrum, provincie Drenthe

Fotografie

Willem-Jan Kleppe, Rudy Leukfeldt, Jitske Hagens en Martine Hoving

Illustraties

Nicole van der Veen

© Assen, 2009

